

I/NB/B/20/2013

**INSTRUKCJA ORGANIZACJI BEZPIECZNEJ PRACY
W ENEA ELEKTROWNIA POŁANIEC
SPÓŁKA AKCYJNA**

Numer wydania instrukcji:	6	Instrukcja obowiązuje od dnia:	26.09.2020r.
Traci ważność instrukcja	I/DB/B/20/2013	„Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy w Enea Elektrownia Połaniec S.A.” – wydanie nr 5 z dnia 18.06.2018r.	

Niniejsza instrukcja nie może być udostępniana osobom nieuprawnionym bez zgody Prezesa Zarządu

SPIS TREŚCI

DZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
DZIAŁ II DEFINICJE	7
DZIAŁ III ZASADY ORGANIZACJI PRAC PRZY URZĄDZENIACH ENERGETYCZNYCH	10
Rozdział 1 Postanowienia ogólne	10
Rozdział 2 Formy organizacji prac przy urządzeniach energetycznych	12
Rozdział 3 Zasady wydawania, rejestrowania i obiegu poleceń pisemnych wykonania pracy	13
DZIAŁ IV OBOWIĄZKI OSÓB W ORGANIZACJI PRACY NA POLECENIE PISEMNE	14
Rozdział 1 Obowiązki poleceniodawcy w organizacji pracy na polecenie pisemne	14
Rozdział 2 Obowiązki koordynującego w organizacji pracy na polecenie pisemne	15
Rozdział 3 Obowiązki dopuszczającego w organizacji pracy na polecenie pisemne	16
Rozdział 4 Obowiązki kierującego zespołem w organizacji pracy na polecenie pisemne	16
Rozdział 5 Obowiązki nadzorującego w organizacji pracy na polecenie pisemne	17
Rozdział 6 Obowiązki członków zespołu w organizacji pracy na polecenie pisemne	18
DZIAŁ V PRZYGOTOWANIE I PRZEKAZANIE STREFY PRACY, WYKONYWANIE I ZAKOŃCZENIE PRAC	19
Rozdział 1 Przygotowanie strefy prac	19
Rozdział 2 Przekazanie strefy pracy – dopuszczenie do pracy	20
Rozdział 3 Rozpoczęcie i wykonywanie pracy	22
Rozdział 4 Przerwy w pracy	23
Rozdział 5 Wznowienie pracy po przerwie	24
Rozdział 6 Zakończenie pracy na polecenie pisemne wykonania pracy	25
Rozdział 7 Likwidacja strefy pracy	26
DZIAŁ VI ZASADY ORGANIZACJI I WYKONYWANA PRAC NA PODSTAWIE INNEGO DOKUMENTU NIŻ POLECENIE PISEMNE	27
Rozdział 1 Postanowienia ogólne	27
Rozdział 2 Zasady organizacji prac na podstawie zlecenia wykonania pracy	27
Rozdział 3 Zasady wykonywania prac / czynności na podstawie zgłoszenia w Rejestrze prowadzonych prac.	31
Rozdział 4 Zasady organizacji prac na podstawie instrukcji organizacji robót - postanowienia ogólne	31
Rozdział 5 Obowiązki wydającego wniosek dla instrukcji organizacji robót.	32
Rozdział 6 Obowiązki koordynującego	33
Rozdział 7 Obowiązki odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru	33
Rozdział 8 Obowiązki odbierającego obszar robót	33

Rozdział 9 Obowiązki przyjmującego przygotowany obszar robót	34
Rozdział 10 Rozpoczęcie i wykonywanie prac na podstawie Instrukcji organizacji robót	34
Rozdział 11 Zakończenie prac realizowanych w wydzielonym obszarze robót	35
DZIAŁ VII ORGANIZACJA PRAC W POZOSTAŁYCH OBIEKTACH, TERENACH KTÓRYCH WŁAŚCICIELEM JEST ENEA ELEKTROWNIA POŁANIEC SPÓŁKA AKCYJNA	35
DZIAŁ VIII POSTANOWIENIA KOŃCOWE	36
DZIAŁ IX WYKAZ DOKUMENTÓW ZWIĄZANYCH DO INSTRUKCJI	37

Tabela zmian				
Lp.	Podstawa wprowadzenia zmiany	Data aktualizacji	Dokonujący zmiany	Właściwy Członek Zarządu/ Dyrektor/osoba upoważniona
1.	Wniosek zmian nr 121/2019	11.09.2020		
2.				
3.				
4.				
5.				

DZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Przedmiot instrukcji

Przedmiotem instrukcji jest określenie zasad organizacji prac przy urządzeniach energetycznych, w pomieszczeniach lub na terenach ruchu energetycznego oraz w pozostałych obiektach, terenach, których właścicielem jest Enea Elektrownia Połaniec S.A.

2. Zakres stosowania instrukcji

- 1) Postanowienia instrukcji mają zastosowanie przy wykonywaniu;
  - a) prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych których właścicielem jest Enea Elektrownia Połaniec S.A.
  - b) pozostałych prac realizowanych przy urządzeniach energetycznych oraz w pomieszczeniach lub na terenach ruchu energetycznego;
  - c) prac w pozostałych obiektach, terenach, których właścicielem jest Enea Elektrownia Połaniec S.A. chyba że zawarta umowa najmu lub dzierżawy stanowi inaczej.

3. Przeznaczenie instrukcji

Instrukcja przeznaczona jest dla osób zatrudnionych przez Elektrownię oraz Wykonawców odpowiedzialnych za organizację, wykonanie oraz nadzór nad realizowanymi pracami.

4. Wymagania ogólne

- 1) Wszystkie osoby skierowane do prac na terenie Elektrowni przez Wykonawców są obowiązane przed ich rozpoczęciem do:
  - a) odbycia szkolenia wprowadzającego BHP organizowanego przez przedstawicieli Elektrowni i poddania się egzaminowi sprawdzającemu wiedzę z zakresu szkolenia;
  - b) w trakcie wykonywania prac obowiązane są w szczególności do:
    - organizowania i wykonywania prac w sposób bezpieczny, niestwarzający możliwości powstania wypadku, awarii, pożaru, wybuchu lub innego zagrożenia;
    - współpracy z osobami nadzorującymi prace ze strony Elektrowni lub innymi osobami przez nią upoważnionymi;
  - c) stosowania się do zaleceń i poleceń w zakresie przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa obowiązujących przy wykonywanych pracach wydawanych przez w/w osoby, służbę bhp, koordynatora ds. bhp.
- 2) Wykonywanie prac może być powierzone osobom, które:
  - a) posiadają aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku (przy określonego rodzaju pracach);
  - b) posiadają aktualne szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami;
  - c) zostały upoważnione do wykonywania prac, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Elektrowni;
  - d) posiadają umiejętności zawodowe do ich wykonywania oraz wymagane kwalifikacje,
- 3) Jeżeli pracę wykonują, co najmniej dwie osoby (zespół) to powinien być wyznaczony kierujący tym zespołem. Kierujący zespołem nie jest osobą kierującą pracownikami w rozumieniu art. 212 ustawy Kodeks pracy.
- 4) Jeżeli prace wykonuje zespół w skład którego wchodzi obcokrajowcy, kierującym zespołem powinna być osoba znająca biegle język polski oraz język jakim posługują się członkowie zespołu.
- 5) Wszystkie osoby wykonujące prace obowiązane są mieć przy sobie dokumenty lub ich potwierdzone kserokopie, potwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych wymaganych przy wykonywaniu prac i okazywać je na każde żądanie poleceniodawcy, koordynującego, dopuszczającego, koordynatora ds. bhp, służb bhp oraz innych osób sprawujących nadzór nad realizacją prac lub wykonujących kontrole lub inspekcje.

- 6) Jeżeli w związku z prowadzonymi pracami wymagane jest odłączenie i zabezpieczenie źródeł niebezpiecznej energii (paliwo, woda, para, gaz, napięcie, ciśnienie, temperatura) przed przypadkowym, niekontrolowanym uwolnieniem lub podaniem niebezpiecznej energii lub przypadkowym, niekontrolowanym załączeniem urządzeń, które w związku z wykonywaną pracą zostały wyłączone z ruchu należy je, jeżeli technicznie jest to możliwe zablokować oraz oznakować. Zasady odłączania i zabezpieczenia źródeł niebezpiecznych energii z wykorzystaniem systemu Lock Out/ Tag Out (**LOTO**) w Elektrowni opisano w **Dokumencie związanym nr 1 do I/NB/B/20/2013**.
  - 7) Strefa pracy powinna być odpowiednio przygotowana i zabezpieczona, a granica strefy pracy oznaczona lub jeżeli z przyczyn bezpieczeństwa jest to wymagane wygradzona. Jako oznaczenie można stosować taśmy, linki oraz dodatkowo tablice informacyjne o treści: **STREFA PRACY**. Tablice informacyjne o treści: **STREFA PRACY** są wymagane również przy wygradzeniu strefy.
  - 8) Jeżeli z przyczyn technicznych nie ma możliwości oznaczenia granicy strefy w sposób określony w pkt. 7) dopuszcza się wykorzystanie do oznaczenia granicy strefy pracy samych tablic informacyjnych o treści: **STREFA PRACY** ustawionych na granicy strefy.
  - 9) Oprócz wymagań jak w pkt. 7) i 8) granica strefy pracy powinna być dodatkowo oznaczona przez kierującego zespołem tablicą zawierającą, co najmniej: nazwę Wykonawcy, imię, nazwisko kierującego zespołem i jego przełożonego oraz numery ich telefonów kontaktowych.
  - 10) Materiały, narzędzia, sprzęt lub inne wyposażenie potrzebne do wykonania prac powinny być składowane / przechowywane w granicach strefy pracy w sposób i w ilości niestwarzającej zagrożeń dla osób wykonujących prace.
  - 11) Jeżeli z przyczyn technicznych lub bezpieczeństwa nie ma możliwości składowania / przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu lub innego wyposażenia w sposób określony w pkt. 10) dopuszcza się ich składowanie / przechowywanie w wyznaczonych poza granicami strefy pracy miejscach (polach odkładczych).
  - 12) Zgodę na urządzenie /lokalizację pól odkładczych w pomieszczeniach i na terenach ruchu energetycznego wydaje osoba pełniąca funkcję koordynującego, a w pozostałych przypadkach użytkownik obiektu lub osoba przez niego upoważniona tam gdzie ma to zastosowanie.
  - 13) Na czas prowadzenia prac budowlanych, remontów średnich, kapitalnych urządzeń blokowych, pozablokowych, obiektów budowlanych dopuszcza się, na zasadach uzgodnionych z kierownikiem remontu, ustalenie innych zasad wydawania zgody oraz urządzenie pól odkładczych.
  - 14) Lokalizacja pól odkładczych nie może pogarszać istniejących warunków bhp i ppoż., blokować dróg ewakuacyjnych oraz utrudniać dostęp do urządzeń lub instalacji.
  - 15) Pola odkładcze powinny:
    - a) być ściśle wyznaczone i trwale wygradzone. Wygradzenie o wysokości, co najmniej 1,1 m powinno być wykonane z elementów pomalowanych w kontrastujące ze sobą kolory;
    - b) posiadać wejście / wyjście o szerokości nie mniejszej niż 0,9m ;
    - c) posiadać czytelną tablicę informacyjną zawierającą n/w dane:
      - nazwę użytkownika pola,
      - imię i nazwisko oraz telefon kontaktowy osoby odpowiedzialnej ze strony Wykonawcy za organizację i zabezpieczenie pola odkładczego,
      - czas, na jaki wydano zgodę na urządzenie pola odkładczego,
      - imię i nazwisko osoby, która wydała zgodę na jego urządzenie oraz jej podpis;
    - d) po zakończeniu prac zostać zlikwidowane.
- Uwaga!** Waga składowanych materiałów nie może przekraczać dopuszczalnego obciążenia stropu w miejscu składowania. Odpowiedzialność za to ponosi osoba, o której mowa w pkt. 15) lit. c) ust. ii.
- 16) Prace stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego oraz prace szczególnie niebezpieczne lub niebezpieczne, powinny być wykonywane, przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji.

- 17) Każdy z Wykonawców jest obowiązany ustalić i aktualizować na bieżąco w swoim zakresie, wykaz prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego oraz przekazywać go na bieżąco prowadzącemu eksploatację celem uzupełnienia obowiązującego u niego wykazu takich prac.
- 18) Wykonawca powinien zapewnić, aby dla prac, które prowadzi były opracowane instrukcje ich wykonywania, oraz że będą one znane osobom wykonującym prace i przestrzegane. Instrukcje powinny zawierać ocenę ryzyka związanego z wykonywanymi pracami oraz wykaz prac, które powinny być wykonywane, przez co najmniej dwie osoby.
- 19) W razie, gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują prace osoby zatrudnione przez różnych pracodawców, pracodawcy ci mają obowiązek:
  - a) współpracować ze sobą,
  - b) wyznaczyć koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich osób zatrudnionych w tym samym miejscu,
  - c) ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia osób,
  - d) informować siebie nawzajem oraz osoby zatrudnione lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.
- 20) Powyższe nie zwalnia poszczególnych pracodawców z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy osobom przez siebie zatrudnionym oraz nie ogranicza, ani nie zmniejsza odpowiedzialności za szkody spowodowane niedopełnieniem obowiązków w tym zakresie.
- 21) Po każdym przerwaniu pracy z powodu nieprzestrzegania obowiązujących przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej lub zaistnienia zdarzenia potencjalnie wypadkowego, jej wznowienie może nastąpić tylko za zgodą Kierownika Biura BHP Elektrowni lub osoby przez niego upoważnionej.
- 22) Dodatkowe wymagania dla Wykonawców realizujących prace na rzecz Elektrowni, zasady wyznaczania koordynatorów, ich obowiązki i uprawnienia oraz obowiązki pracowników Elektrowni przy zlecaniu prac Wykonawcom określono w **Dokumencie związanym nr 2 do I/NB/B/20/2013**.
- 23) Podstawowe zasady obowiązujące podczas wykonywania prac przy urządzeniach energetycznych zawarto w **Dokumencie związanym nr 3 do I/NB/B/20/2013**.
- 24) Ogólne zasady obowiązujące podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych lub niebezpiecznych zawarto w **Dokumencie związanym nr 4 do I/NB/B/20/2013**.
- 25) Podstawowe zasady ochrony ppoż. oraz wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo w Elektrowni zawarto w Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej w Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna I/DB/B/2/2015 oraz Instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego obiektów.

DZIAŁ II DEFINICJE

1. Określenia użyte w instrukcji oznaczają:
  - 1) **Elektrownia** – Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna;
  - 2) **Pracodawca** – jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one osoby na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło;
  - 3) **Prowadzący eksploatację** – pracodawca jakim jest Zarząd Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna w imieniu którego w ramach nadanego upoważnienia Działu Dyrektor Pionu Produkcji Elektrowni, sprawujący nadzór nad prowadzeniem eksploatacji;
  - 4) **Dyrektor Pionu Produkcji** – Dyrektor Pionu Produkcji Elektrowni;
  - 5) **Eksploatacja** – użytkowanie, prowadzenie ruchu urządzeń lub instalacji oraz zapewnienie utrzymania ich w należytym stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami instrukcji eksploatacji oraz postanowień przepisów w tym zakresie;

- 6) **Prace eksploatacyjne** - prace wykonywane przy urządzeniach energetycznych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i wymagań ochrony środowiska w zakresie:
  - a) **obsługi** – mające wpływ na zmiany parametrów pracy obsługiwanych urządzeń energetycznych,
  - b) **konserwacji** – związane z zabezpieczeniem i utrzymaniem wymaganego stanu technicznego urządzeń energetycznych,
  - c) **remontów urządzeń energetycznych** – związanych z usuwaniem usterek i awarii, w celu doprowadzenia ich do wymaganego stanu technicznego,
  - d) **montażu** – niezbędne do instalowania i przyłączania urządzeń energetycznych,
  - e) **kontrolno-pomiarowym** – niezbędne do dokonania oceny stanu technicznego, parametrów eksploatacyjnych, jakości regulacji i sprawności energetycznej urządzeń energetycznych;
- 7) **Prace pomocnicze** – prace niebędące pracami eksploatacyjnymi przy urządzeniach energetycznych, do których zalicza się w szczególności prace: budowlane, malarskie, porządkowe, pielęgnacyjne, transportowe oraz związane z obsługą sprzętu zmechanizowanego;
- 8) **Urządzenia energetyczne** - urządzenia, instalacje i sieci, w rozumieniu przepisów prawa energetycznego, stosowane w technicznych procesach wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji, magazynowania oraz użytkowania paliw lub energii;
- 9) **Operatywne kierownictwo** – wydawanie w ramach podległości operatywnej zgody na rozpoczęcie i wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków koordynującego związanych z przygotowaniem i organizacją prac;
- 10) **Urządzenia energetyczne nieczynne** - urządzenia energetyczne, do których za pomocą istniejących łączników i armatury nie ma bezpośredniej możliwości podania czynników stwarzających zagrożenie;
- 11) **Pomieszczenie lub teren ruchu energetycznego** – odpowiednio wydzielone pomieszczenie lub teren, bądź część pomieszczenia lub terenu albo przestrzeni w budynkach lub poza budynkami, w których zainstalowane są urządzenia energetyczne;
- 12) **Pomieszczenia lub teren ruchu elektrycznego** – odpowiednio wydzielone pomieszczenie lub teren bądź część pomieszczenia lub terenu albo przestrzeni w pomieszczeniu lub na terenie ruchu energetycznego, budynkach lub poza nimi, w których zainstalowane są urządzenia elektroenergetyczne;
- 13) **Strefa pracy** – odpowiednio przygotowane miejsce lub stanowisko pracy w zakresie niezbędnym do bezpiecznego wykonywania prac;
- 14) **Granica strefy pracy** - oznakowany lub wygradzony i oznakowany, (jeżeli jest to technicznie możliwe i z przyczyn bezpieczeństwa wymagane) teren, na którym są prowadzone prace obejmujący strefę pracy wraz z wyposażeniem w środki, przedmioty, sprzęt, materiały i narzędzia;
- 15) **Instrukcja eksploatacji** – dokument opracowany wg zasad określonych w §4.1 Rozporządzeniu Ministra Energii w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych;
- 16) **Osoby** - pracownicy oraz osoby fizyczne wykonujące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy lub osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą;
- 17) **Osoba uprawniona** – osobę posiadającą kwalifikacje potwierdzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019r. poz.755, z późni. zm.);
- 18) **Osoba upoważniona** – osobę uprawnioną, wyznaczoną pisemnie przez pracodawcę do wykonywania określonych przez niego czynności lub prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych oraz innych prac niż prace z zakresu eksploatacji tych urządzeń;
- 19) **Osoba nieuprawniona** – osobę wyznaczoną pisemnie przez pracodawcę do wykonywania określonych przez niego czynności lub prac innych niż eksploatacyjne urządzeń energetycznych;
- 20) **Zespół** – grupa, w skład, której wchodzi, co najmniej dwie osoby wykonujące prace, z których jedna jest osobą kierującą tym zespołem;

- 21) **Poleceniodawca** – osoba wyznaczona przez pracodawcę do wydawania poleceń pisemnych. Dla prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych funkcję poleceniodawcy powinna pełnić osoba upoważniona posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru w zakresie obsługi konserwacji, remontu, montażu, kontrolno – pomiarowym właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace;
- 22) **Zlecający** – osoba wyznaczona przez pracodawcę do wydawania zleceń wykonania pracy. Dla prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych funkcję zlecającego powinna pełnić osoba uprawniona, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru w zakresie obsługi konserwacji, remontu montażu, kontrolno - pomiarowym właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace. Prawo wydawania zleceń wykonania pracy mają również osoby upoważnione do wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy.
- 23) **Koordynujący** - osoba wyznaczona przez poleceniodawcę do koordynacji prac, związanych z ruchem urządzeń. Dla prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych funkcję koordynującego powinna pełnić osoba upoważniona posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru w zakresie obsługi, właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace;
- 24) **Dopuszczający** – osoba, wyznaczona przez poleceniodawcę do wykonywania czynności związanych z dopuszczeniem do prac w zakresie przygotowania, przekazania i likwidacji strefy pracy oraz zakończenia pracy. Dla prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych funkcję dopuszczającego powinna pełnić osoba upoważniona posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji w zakresie obsługi, właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace;
- 25) **Nadzorujący** – osoba wyznaczona przez poleceniodawcę do wykonywania wyłącznie czynności nadzoru nad zespołem podczas realizacji prac. Funkcję nadzorującego zespół przy pracach eksploatacyjnych urządzeń energetycznych powinna pełnić osoba upoważniona, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji lub dozoru właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace;
- 26) **Kierujący zespołem** – osoba i wyznaczona przez poleceniodawcę lub zlecającego do kierowania zespołem posiadająca umiejętności zawodowe w zakresie wykonywanej pracy. Funkcję kierującego zespołem przy pracach eksploatacyjnych urządzeń energetycznych powinna pełnić osoba upoważniona posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji, właściwe dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace oraz zakresu wykonywanych prac;
- 27) **Obsługa ruchowa** – upoważnieni pracownicy Elektrowni oraz pracownicy Wykonawców zatrudnieni na stanowiskach eksploatacji, którym powierzono obsługę określonej grupy urządzeń energetycznych oraz osoby kierujące ich czynnościami, posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne dozoru w zakresie obsługi właściwe dla rodzaju obsługiwanych urządzeń instalacji i sieci;
- 28) **Czynności łączeniowe** – czynności wykonywane przez osoby uprawnione i osoby upoważnione mające na celu przygotowanie urządzeń lub instalacji do prowadzenia prac oraz czynności mające na celu przywrócenie ich gotowości do uruchomienia po zakończeniu prac;
- 29) **Odstęp ergonomiczny** – odstęp w powietrzu dopuszczający w ograniczonym zakresie błędy ruchowe i błędy w ocenie odległości przy prowadzeniu prac przy minimalnej odległości zbliżenia, przy uwzględnieniu rodzaju czynności wykonywanych przez osobę, jak i używanych narzędzi.
- 30) **Odpowiedzialny za przygotowanie obszaru robót** – w pomieszczeniach i na terenach ruchu energetycznego, pracownik obsługi ruchowej posiadający upoważnienie do pełnienia funkcji dopuszczającego. W pozostałych obiektach i pomieszczeniach – użytkownik obiektu lub osoba przez niego upoważniona;
- 31) **Odbierający obszar robót** – przedstawiciel Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty, wyznaczony przez wydającego Wniosek dla Instrukcji organizacji robót do odebrania przygotowanego obszaru robót, celem przekazania go Wykonawcy prac;

- 32) **Właściciel obiektu** – osoba prawna lub fizyczna, posiadająca tytuł własności danego obiektu wraz z zainstalowanymi tam urządzeniami;
- 33) **Użytkownik obiektu** – właściciel obiektu lub inna osoba prawna lub fizyczna, użytkująca na podstawie umowy cywilnoprawnej obiekt wraz z zainstalowanymi tam urządzeniami;
- 34) **Wykonawca** – pracodawca oraz osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą, wykonujący prace na terenie i na rzecz Elektrowni lub na rzecz Elektrowni;
- 35) **System LOTO (LOTO)** – system opisujący zasady odłączania i zabezpieczenia źródeł niebezpiecznych energii z wykorzystaniem systemu Lock Out/ Tag Out w Elektrowni;
- 36) **Polecenie pisemne wykonania pracy** – dokument, na podstawie, którego powinny być wykonywane prace stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego wymienione w niniejszej instrukcji;
- 37) **Zlecenie wykonania pracy** – dokument na podstawie, którego wykonywane są prace, dla których nie jest wymagane polecenie pisemne wykonania pracy lub IOR;
- 38) **Wniosek dla instrukcji organizacji robót** – dokument będący podstawą do rozpoczęcia wykonywania czynności łączeniowych, mających na celu przygotowanie urządzeń lub instalacji do realizacji prac na podstawie IOR;
- 39) **System SAP** – zintegrowany modułowy system informatyczny wspomagający zarządzanie organizacją bezpiecznej pracy;
- 40) **Dokument WCD** – dokument, w którym tworzona jest i przetwarzana lista czynności łączeniowych związanych z przygotowaniem i likwidacją strefy pracy oraz wykonaniem prób poremontowych urządzeń i instalacji;
- 41) **Pozycja WCI** – linia listy dokumentu WCD, określająca, w jakim położeniu lub stanie ma się znajdować urządzenie lub element instalacji, niezbędny dla bezpiecznego przygotowania i likwidacji strefy pracy oraz wykonania prób poremontowych tych urządzeń i instalacji;
- 42) **Instrukcja organizacji robót (IOR)** – dokument, w którym Wykonawca prac określił podstawowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagania techniczne i organizacyjne niezbędne do bezpiecznego wykonania prac w nich określonych;
- 43) **Obszar robót** – instalacja, urządzenie, teren oznakowane lub wygradzone i oznakowane, jeżeli jest to technicznie możliwe i z przyczyn bezpieczeństwa wymagane oraz w sposób udokumentowany przekazany Wykonawcy prac, gdzie są lub mogą być wyznaczane strefy pracy i granice tych stref;
- 44) **Oględziny techniczne urządzeń, instalacji** – czynności wykonywane przez osoby uprawnione i upoważnione lub upoważnione, mające na celu ustalenie działań technicznych niezbędnych dla prawidłowej eksploatacji urządzenia dokonywane bez konieczności jego demontażu;
- 45) **Podpis** – czytelne wpisanie imienia i nazwiska, podpis elektroniczny lub indywidualny kod ID;

DZIAŁ III

ZASADY ORGANIZACJI PRAC PRZY URZĄDZENIACH ENERGETYCZNYCH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Prowadzącym eksploatację będących własnością Elektrowni urządzeń energetycznych w rozumieniu niniejszej instrukcji jest pracodawca jakim jest Zarząd Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna w imieniu którego działa Dyrektor Pionu Produkcji Elektrowni, sprawujący nadzór nad prowadzeniem eksploatacji.
2. Dopuszcza się, na podstawie umów zawartych na piśmie, powierzenie przez Zarząd Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna w części lub pełnym zakresie obowiązków prowadzącego eksploatację innym pracodawcom. W takiej sytuacji nadzór nad prowadzeniem eksploatacji powierzonych urządzeń pozostaje w gestii Dyrektora Pionu Produkcji Elektrowni.
3. Prace eksploatacyjne urządzeń energetycznych mogą wykonywać osoby uprawnione i upoważnione.
4. Dopuszcza się, wyłącznie pod nadzorem osoby upoważnionej wykonywanie prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych przez n/w osoby nieuprawnione:

- 1) zatrudnione w celu przyuczenia do zawodu z uwzględnieniem przepisów w sprawie zatrudniania młodocianych;
  - 2) reprezentujące organy nadzoru;
  - 3) prowadzące specjalistyczne prace serwisowe;
5. Osoby nieuprawnione, o których mowa w ust.4 oraz osoby wykonujące prace pomocnicze przy urządzeniach energetycznych mogą wchodzić w skład zespołu wykonującego prace eksploatacyjne przy tych urządzeniach. W takiej sytuacji kierujący zespołem ma obowiązki:
- 1) wyłączyć się z wykonywania pracy i sprawować wyłącznie czynności kontrolowania i nadzoru zespołu ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru nad osobami, o których mowa w ust. 5 lub
  - 2) wyznaczyć imiennie członka zespołu do sprawowania czynności kontrolowania i nadzoru nad osobami, o których mowa w ust. 5 – jeżeli sam nie może zapewnić sprawowania jednoczesnej kontroli i nadzoru o których mowa w pkt. 1).
6. W zespole wykonującym prace eksploatacyjne przy urządzeniach energetycznych:
- 1) funkcję kierującego zespołem może pełnić wyłącznie osoba uprawniona i upoważniona;
  - 2) liczba członków zespołu będących osobami upoważnionymi nie może być mniejsza niż 2, a łączna liczba osób, o których mowa w ust. 4 oraz 5 nie może przekraczać połowy składu tego zespołu.
7. Wydawanie poleceń pisemnych wykonania pracy, zleceń wykonania pracy, koordynacja prac, przygotowanie i przekazanie strefy pracy należy do osób wyznaczonych przez pracodawców realizujących prace na terenie Elektrowni, jeżeli osobom tym Dyrektor Pionu Produkcji Elektrowni nada wcześniej upoważnienie do pełnienia tych funkcji na terenie Elektrowni.
8. Dyrektor Pionu Produkcji Elektrowni zapewnia opracowanie, prowadzenie i aktualizację:
- 1) wykazu osób zatrudnionych przez Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna upoważnionych do zajmowania się eksploatacją będących jej własnością urządzeń energetycznych;
  - 2) wykazu innych pracodawców (wykonawców) realizujących prace na rzecz Elektrowni wraz ze wskazaniem zakresu prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych oraz osób przez nich zatrudnionych upoważnionych do wykonywania prac ;
  - 3) wykazu osób upoważnionych podczas wykonywania prac na rzecz Elektrowni do pełnienia funkcji:
    - a) poleceniodawcy;
    - b) zlecającego;
    - c) koordynującego;
    - d) dopuszczającego;
    - e) kierującego zespołem;
  - 4) wykazu prac:
    - a) mogących stwarzać możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego;
    - b) pomocniczych przy urządzeniach energetycznych;
9. Wykaz o którym mowa w ust. 8 pkt. 1) powinien zawierać , co najmniej;
- 1) nazwę komórki organizacyjnej;
  - 2) nazwę stanowiska;
  - 3) rodzaj i zakres świadectwa kwalifikacyjnego wymaganego na danym stanowisku;
  - 4) imię i nazwisko osoby upoważnionej;
  - 5) określenie okresu, na jaki upoważnienie zostało udzielone;
10. Wykaz o którym mowa w ust. 8 pkt. 2) powinien zawierać co najmniej:
- 1) nazwę , określenie pracodawcy (wykonawcy);
  - 2) imię i nazwisko osoby upoważnionej;

- 3) rodzaj i zakres wymaganego świadectwa kwalifikacyjnego;
  - 4) określenie okresu, na jaki upoważnienie zostało udzielone;
11. Wykaz o którym mowa w ust. 8 pkt. 3) ppkt. a) do d) powinien zawierać co najmniej:
- 1) nazwę , określenie pracodawcy (wykonawcy);
  - 2) nazwę stanowiska;
  - 3) imię i nazwisko osoby upoważnionej;
  - 4) numer posiadanego świadectwa kwalifikacyjnego;
  - 5) określenie okresu, na jaki upoważnienie zostało udzielone;
  - 6) określenie zakres udzielonego upoważnienia;

12. W przypadku, powierzenia przez Zarząd Elektrowni w części lub w pełnym zakresie obowiązków prowadzącego eksploatację innym pracodawcom, są oni obowiązani uzgadniać z Dyrektorem Pionu Produkcji Elektrowni szczegółowy zakres i okres trwania upoważnień, o których mowa w ust. 10 i 11.

13. Wykaz:

- 1) pracodawców (wykonawców), o którym mowa w ust. 8 pkt. 2);
- 2) osób upoważnianych do pełnienia w procesie organizacji pracy funkcji kierującego zespołem;
- 3) osób którym można powierzyć pełnienie obowiązków koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy;

prowadzony jest w formie elektronicznej.

14. Wykazy o których mowa w ust. 8 pkt. 3 (osób upoważnionych do pełnienia w procesie organizacji prac funkcji poleciodawcy, zlecającego, koordynującego, dopuszczającego wraz z zakresem udzielonego upoważnienia) zawarto odpowiednio w **Dokumentach związanym nr 5; 6; 7 do I/NB/B/20/2013.**

Rozdział 2

Formy organizacji prac przy urządzeniach energetycznych

1. Prace przy urządzeniach energetycznych mogą być prowadzone na podstawie:
  - 1) polecenia pisemnego wykonania pracy;
  - 2) bez polecenia pisemnego;
  - 3) zlecenia wykonania pracy
  - 4) instrukcji organizacji robót;
  - 5) rejestru prowadzonych prac;
2. Na polecenie pisemne wykonania pracy powinny być wykonywane prace eksploatacyjne przy urządzeniach energetycznych, stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego zawarte w **Tabeli Nr 1 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**
3. Bez polecenia pisemnego jest dozwolone:
  - 1) wykonywanie czynności związanych z ratowaniem zdrowia lub życia ludzkiego lub środowiska naturalnego;
  - 2) zabezpieczanie przez osoby uprawnione mienia przed zniszczeniem;
  - 3) prowadzenie przez osoby uprawnione i osoby upoważnione prac eksploatacyjnych określonych w instrukcji eksploatacji ustalonych przez pracodawcę prowadzącego eksploatację.
4. Na podstawie zlecenia wykonania pracy powinny być realizowane prace, określone w **Tabeli Nr 2 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**
5. Wykaz prac pomocniczych przy urządzeniach energetycznych określono w **Tabeli Nr 3 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**
6. Wykaz prac, dla których powinna być opracowana Instrukcja Organizacji Robót określono w **Tabeli Nr 4 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**

7. Wykaz prac, które powinny być wykonywane przez **co najmniej dwie osoby w celu zapewnienia asekuracji** określono w **Tabeli Nr 5 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**

Rozdział 3

Zasady wydawania, rejestrowania i obiegu poleceń pisemnych wykonania pracy

1. Polecenia pisemne wykonania pracy są wydawane, rejestrowane i przekazywane za pomocą systemu SAP. Polecenie pisemne wykonania pracy uważa się za wydane, gdy zostanie ono ostatecznie zatwierdzone w systemie przez poleceniodawcę.
2. Zatwierdzenie elektronicznej formy dokumentu dokonane przez poleceniodawcę jest równoznaczne ze złożeniem przez niego podpisu. Opis procesu wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy w ramach systemu SAP zawarto w **Dokumencie związanym nr 9 do I/NB/B/20/2013.**
3. Dopuszcza się na zasadach określonych w **Dokumencie związanym nr 10 do I/NB/B/20/2013** wydawanie, rejestrowanie i przekazywanie poleceń pisemnych wykonania pracy w inny sposób niż w systemie SAP.
4. Załączniki do polecenia powinny posiadać cechy identyfikujące je z poleceniem (min. nr polecenia) i być podpisane przez poleceniodawcę.
5. Przy organizacji pracy na polecenie pisemne dopuszczalne jest łączenie funkcji wg poniższych zasad:

	Funkcja	1	2	3	4	5	6
1	Poleceniodawca	X	-	-	-	Tak ¹⁾	Tak ³⁾
2	Kierujący zespołem	-	X	-	-	-	-
3	Nadzorujący	-	-	X	-	-	-
4	Dopuszczający	-	-	-	X	-	Tak ²⁾
5	Koordynujący	Tak ¹⁾	-	-	-	X	-
6	Członek zespołu	Tak ³⁾	-	-	Tak ²⁾	-	X

¹⁾ jeżeli koordynacja jest w zakresie podmiotu, którego pracownikiem jest poleceniodawca;

²⁾ dozwolone jest, aby dopuszczający po przygotowaniu i przekazaniu strefy pracy został włączony do składu zespołu. W takiej sytuacji wymagany jest odpowiedni zapis w poleceniu, a dopuszczający powinien być wyznaczony imiennie.

³⁾ jeżeli nie pełni jednocześnie funkcji koordynującego.

6. Dla prac planowych polecenie pisemne wykonania pracy powinno być wydane, na co najmniej 8 godzin przed planowanym terminem ich rozpoczęcia.
7. Polecenie pisemne wykonania pracy może być wydane na prace wykonywane przez jeden zespół w jednej strefie pracy lub wykonywane przez jeden zespół w kilku strefach pracy, gdy zespół pracuje w tym samym czasie tylko w jednej strefie, a warunki i środki ochronne wymagane do zapewnienia bezpiecznego przygotowania i wykonania prac są takie same dla wszystkich prac.
8. Dozwolone jest wydanie jednego polecenia pisemnego wykonania pracy dla więcej niż jednego zespołu (dwa lub trzy zespoły) na prace wykonywane w tej samej strefie pracy prowadzone systemem zmianowym pod warunkiem, że:
  - 1) warunki i środki ochronne wymagane do zapewnienia bezpiecznego przygotowania i wykonania poleconych prac są takie same dla wszystkich prac;
  - 2) w danej strefie określonej w poleceniu pracuje tylko jeden zespół, w określonym dla niego czasie wskazanym w poleceniu.
9. Polecenie pisemne wykonania pracy jest ważne na czas określony przez poleceniodawcę.
10. W razie potrzeby poleceniodawca może w wydrukowanym / wydany poleceniu pisemnym przed upływem terminu jego ważności dokonać tylko i wyłącznie zmiany:
  - 1) terminu zakończenia pracy oraz terminów planowych przerw w pracy w nim określonych;

2) zakresu prac do wykonania, jeżeli nie wymaga to zmiany warunków i środków ochronnych określonych w poleceniu, zastosowanych dla przygotowania strefy pracy i wykonania prac.

dokumentując ten fakt we wszystkich egzemplarzach polecenia i czytelnie podpisać.

11. Zmiany, o których mowa w ust. 10 pkt.2) powinny być określone w formie załącznika do polecenia. Załącznik powinien spełniać wymagania określone w ust. 4.
12. Dopuszcza się dokonywanie zmian w poleceniu pisemnym wykonania pracy przez innego poleceniodawcę niż tego, który wydał polecenie, jeżeli posiada on zakres upoważnienia właściwy dla urzędzeń, instalacji i sieci, przy których będą wykonywane prace. W takiej sytuacji dokonujący zmian staje się od momentu złożenia podpisu pod wprowadzonymi zmianami w poleceniu pisemnym wydającym to polecenie, ze wszystkimi konsekwencjami i odpowiedzialnością z tego wynikającą.

DZIAŁ IV

OBOWIĄZKI OSÓB W ORGANIZACJI PRACY NA POLECENIE PISEMNE

Rozdział 1

Obowiązki poleceniodawcy w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Do obowiązków poleceniodawcy należy:
  - 1) określenie zakresu prac do wykonania przez zespół lub poszczególne zespoły oraz strefy lub stref pracy;
  - 2) ustalenie kolejności rozpoczynania prac w poszczególnych strefach określonych w poleceniu lub upoważnienie do tego dopuszczającego;
  - 3) określenie warunków i środków ochronnych niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przygotowania i wykonania poleconych prac, wynikających z zagrożeń występujących w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie, a w szczególności:
    - a) urzędzeń, instalacji które na czas wykonywania prac należy wyłączyć z ruchu i pozbawić czynników stwarzających zagrożenia oraz wymaganych zabezpieczeń w/w urzędzeń, przed przypadkowym uruchomieniem lub podaniem czynników mogących stwarzać zagrożenia;
    - b) urzędzeń elektroenergetycznych lub ich części pozostających pod napięciem;
    - c) urzędzeń, które na czas wykonywania prac powinny pozostać w ruchu;
    - d) zakresu dopuszczalnych zmian w zabezpieczeniach strefy pracy w tym, zdejmowania blokad mechanicznych, uziemiaczy, usuwania ogrodzeń, osłon lub barier, zmiany położenia napędów, armatury odcinającej użytych do przygotowania strefy pracy oraz warunków, jakie należy spełnić przy ich wprowadzaniu;
    - e) urzędzeń, które ze względu na technologie lub warunki wykonywania prac mogą być okresowo załączane w trakcie prowadzenia prac oraz warunków, jakie w związku z tym powinny być spełnione;
    - f) określenie rodzajów par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu, dla których należy wykonać pomiar stężenia oraz osoby odpowiedzialne za wykonywanie pomiarów.
  - 4) określenie w formie załączników do polecenia np. rysunku, schematu czy szkicu lub wyciągu z dokumentacji, instrukcji, jeżeli zachodzi potrzeba przedstawienia w takiej formie:
    - a) zakresu prac;
    - b) warunków i środków ochronnych niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przygotowania strefy prac i wykonania prac;
    - c) strefy pracy lub kolejnych stref pracy;
  - 5) wyznaczenie:
    - a) planowanego terminu rozpoczęcia i zakończenia prac;
    - b) planowanych przerw w wykonywaniu prac oraz określenie warunków do spełnienia w czasie ich trwania oraz warunków wznowienia prac po przerwie;

- 6) określenie osób wyznaczonych do organizowania oraz wykonania pracy pełniących funkcje:
    - a) koordynującego – imiennie lub stanowiskiem;
    - b) dopuszczającego – imiennie lub stanowiskiem;
    - c) kierującego zespołem, a dla prac prowadzonych systemem zmianowym kierujących zespołami – imiennie wraz z numerami telefonu kontaktowego;
    - d) nadzorującego imiennie lub stanowiskiem, a dla prac prowadzonych systemem zmianowym nadzorującego dla każdego zespołu wraz z numerami telefonu kontaktowego;
  - 7) wyznaczenie koordynatora w rozumieniu art. 208 kodeksu pracy – imiennie lub stanowiskiem, jeżeli nie został w inny sposób wyznaczony;
  - 8) prowadzenie **Rejestru wydanych poleceń pisemnych wykonania pracy**, jeżeli wydał je poza systemem SAP. Wzór **Rejestru** określono **Dokumentacie związanym nr 10 do I/NB/B/20/2013**.
2. Nadzorującego należy wyznaczyć dla zespołu gdy poleceniodawca uzna to za konieczne ze względu na szczególnie charakter lub warunki wykonywania prac przez zespół.

Rozdział 2

Obowiązki koordynującego w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Do obowiązków koordynującego należy skoordynowanie wykonania prac z ruchem urządzeń obejmujące:
  - 1) określenie zakresu oraz kolejności wykonywania czynności łączeniowych związanych z przygotowaniem strefy pracy jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo lub technologia wykonywania prac, przewidzianych do wykonania przez koordynującego i dopuszczającego z uwzględnieniem:
    - warunków i środków ochronnych określonych w poleceniu;
    - rodzaju i zakresu planowanych prac oraz, strefy ich wykonywania;
    - aktualnej sytuacji ruchowej.
  - 2) określenie miejsc założenia blokad mechanicznych niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przygotowania strefy prac oraz wykonania prac;
  - 3) wykonanie, będących w zakresie koordynującego czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy w tym założenia wymaganych blokad mechanicznych i oznakowaniu miejsc ich założenia lub polecenie wykonania tych czynności innym osobom upoważnionym. Jeżeli zakres czynności nie obejmuje prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych, koordynujący może powierzyć wykonanie tych czynności osobom nieuprawnionym;
  - 4) wydanie zezwolenia na przygotowanie i przekazanie strefy pracy oraz jej likwidację;
  - 5) ustalenie, w zakresie posiadanego upoważnienia kolejności prowadzenia prac, ich przerywania, wznowienia lub zakończenia;
  - 6) określenie zakresu oraz kolejności wykonywania czynności łączeniowych związanych z likwidacją strefy pracy z uwzględnieniem warunków określonych w poleceniu, zakresu i strefy wykonywania innych prac, oraz sytuacji ruchowej;
  - 7) wydanie zezwolenia na uruchomienie urządzeń, przy których była wykonywana praca, jeżeli w z związku z jej wykonywaniem były one wyłączone z ruchu;
  - 8) podjęcie decyzji o przerywaniu prowadzonych prac, a następnie ich wznowieniu lub zakończeniu, jeżeli zakres prac nie został zrealizowany;
  - 9) prowadzenie w przypisanym zakresie *Rejestru prowadzonych prac*;
  - 10) prowadzenie w swoim zakresie **Książki przygotowania i likwidacji strefy pracy** dla koordynacji prac na polecenie pisemne wydawanych poza systemem SAP;
2. Ustalenia i decyzje wynikające z obowiązków określonych w ust. 1 pkt. 1); 2); 3); 5); 6); 7) rejestrowane są w systemie SAP. Decyzję o której mowa w ust. 1 pkt. 8) koordynujący obowiązany jest odnotować w prowadzonym przez siebie dzienniku operacyjnym.

3. Na wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1 pkt.1) do 8) koordynujący obowiązany jest uzyskać zgodę osoby sprawującej operatywne kierownictwo nad ruchem urządzeń, jeżeli jest ona wymagana. Wykaz urządzeń i instalacji technicznych, w tym urządzeń energetycznych, podlegających operatywnemu kierownictwu określono w **Dokumencie związanym nr 6 do I/NB/B/20/2013**.
4. Fakt wydania zgody przez osobę sprawującą operatywne kierownictwo jest rejestrowany w systemie SAP, a dla poleceń wydanych poza systemem SAP fakt wydania i uzyskania zgody należy odnotować w prowadzonych dziennikach operacyjnych.
5. Niezależnie od powyższego koordynujący, obowiązany jest odnotować w prowadzonym przez siebie dzienniku operacyjnym, fakt wydania zgody na dopuszczenie do pracy lub kontynuowanie prac w kolejnych dniach trwania polecenia.
6. Wzór **Rejestru prowadzonych prac**, oraz zasady jego prowadzenia określono w **Dokumencie związanym nr 11 do I/NB/B/20/2013**.
7. Wzór **Książki przygotowania i likwidacji strefy pracy** określono w **Dokumencie związanym nr 12 do I/NB/B/20/2013**.

Rozdział 3

Obowiązki dopuszczającego w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Do obowiązków dopuszczającego należy:
  - 1) przygotowanie strefy pracy;
  - 2) poinformowanie niezwłocznie telefonicznie kierującego zespołem i nadzorującego, jeżeli został wyznaczony o zakończeniu czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy i możliwości rozpoczęcia procedury przekazania strefy pracy / dopuszczenia do pracy;
  - 3) uzgodnienie z kierującym zespołem i nadzorującym, jeżeli został wyznaczony granicy strefy pracy;
  - 4) przekazanie strefy pracy wraz z terenem, na którym będą prowadzone prace – dopuszczenie do pracy;
  - 5) zgłoszenie koordynującemu faktu dopuszczenia zespołu do pracy;
  - 6) sprawdzenie zakończenia pracy w strefie pracy oraz wyznaczonych granicach strefy pracy;
  - 7) zlikwidowanie strefy pracy po jej zakończeniu;
  - 8) zgłoszenie koordynującemu gotowości urządzeń lub instalacji do ruchu;
  - 9) prowadzenie, w przypisanym zakresie rejestru prowadzonych prac;
  - 10) prowadzenie w swoim zakresie **Książki przygotowania i likwidacji strefy pracy** dla poleceń wydawanych poza systemem SAP ;
  - 11) wydawanie, w ramach udzielonego upoważnienia zezwoleń na wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych i prowadzenie rejestru wydanych zezwoleń.
2. Wzór **Rejestru prowadzonych prac**, oraz zasady jego prowadzenia określono w **Dokumencie związanym nr 11 do I/NB/B/20/2013**.
3. Wzór **Książki przygotowania i likwidacji strefy pracy** określono w **Dokumencie związanym nr 12 do I/NB/B/20/2013**.

Rozdział 4

Obowiązki kierującego zespołem w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Do obowiązków kierującego zespołem należy:
  - 1) dobór osób posiadających umiejętności zawodowe oraz właściwe kwalifikacje zawodowe do wykonania zakresu prac określonych w poleceniu;
  - 2) ustalanie liczby osób zespołu wykonujących pracę w danym dniu;
  - 3) zaznajomienie się z treścią polecenia i zweryfikowanie możliwości wykonania pracy zgodnie z zakresem i warunkami określonymi w poleceniu. W razie jakichkolwiek wątpliwości należy ten fakt zgłosić poleceniodawcy;

- 4) sprawdzenie wraz z dopuszczającym i nadzorującym, jeżeli został wyznaczony przygotowania strefy pracy;
  - 5) uzgodnienie z dopuszczającym granicy strefy pracy niezbędnej do bezpiecznego wykonania poleconych prac i jej oznaczenie oraz wygrozdzenie, jeżeli jest to wymagane;
  - 6) przejęcie od dopuszczającego strefy pracy, jeżeli została przygotowana właściwie;
  - 7) każdorazowo przed rozpoczęciem prac informowanie dopuszczającego o liczbie osób przystępujących do prac w danym dniu oraz o zmianie tej liczby w trakcie trwania prac;
  - 8) zapewnienie wykonania pracy w sposób bezpieczny, a w szczególności:
    - a) zaznajomienie każdego z członków zespołu przed rozpoczęciem pracy ze sposobem przygotowania strefy pracy oraz zagrożeniami występującymi w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie (w granicach strefy pracy) oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy, dokumentując ten fakt w **Karcie informacyjnej o zagrożeniach** stanowiącej **Dokument związany nr 13 do I/NB/B/20/2013**.
    - b) zapewnienie członkom zespołu określone w instrukcji bezpiecznego wykonywania prac, techniczne i organizacyjne środki ochronne w tym środki ochrony indywidualnej lub zbiorowej, mające zapewnić bezpieczne wykonanie poleconych prac poprzez wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka związanego z wykonywaną pracą. Dobór środków ochronnych powinien być udokumentowany w **Karcie zagrożeń i doboru środków ochronnych przed zagrożeniami**, której wzór określono w **Dokumencie związanym nr 14 do I/NB/B/20/2013**.
    - c) zapewnienie właściwych narzędzi oraz sprzętu dla zakresu, rodzaju oraz technologii prac poleconych do wykonania;
    - d) nadzorowanie przestrzegania przez członków zespołu przepisów bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz ochrony przeciwpożarowej w trakcie wykonywania prac;
    - e) zapewnienie właściwego stanu środków ochrony zbiorowej lub indywidualnej oraz egzekwowanie od członków zespołu stosowania przydzielonych środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz właściwych narzędzi i sprzętu w trakcie trwania prac;
    - f) niezwłoczne wstrzymanie prac, jeżeli prace są wykonywane niezgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa i doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami w tym zakresie;
    - g) wyłączenie z pracy członka zespołu i poinformowanie o tym przełożonego, jeżeli stwierdzi, że osoba ta nie zapewnia bezpiecznego wykonania pracy, w szczególności nie przestrzega obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, jest niedysponowana fizycznie, nie stosuje się do zaleceń i wskazówek kierującego zespołem oraz, sposobem zachowania stwarza zagrożenie dla siebie, innych członków zespołu lub osób trzecich;
    - h) niezwłoczne przerwanie pracy i wyprowadzenie zespołu ze strefy lub terenu prowadzenia prac, jeżeli zaistniały warunki stwarzające bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego i powiadomienie o tym dopuszczającego lub nadzorującego.
  - 9) powiadomienie dopuszczającego lub nadzorującego o:
    - a) przerwach w pracy wymagających ponownego przygotowania i przekazania strefy pracy;
    - b) zakończeniu pracy.
2. Jeżeli został wyznaczony nadzorujący, do obowiązków kierującego zespołem należą czynności i zadania określone w pkt. 1); 2); 3); 4); 5); 7); 8).

Uwaga! Wyznaczenie nadzorującego w żadnym razie nie zwalnia kierującego zespołem z obowiązku sprawowania nadzoru i kontroli nad członkami zespołu.

Rozdział 5

Obowiązki nadzorującego w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Do obowiązków nadzorującego należy:
  - 1) sprawdzenie wraz z kierującym zespołem i dopuszczającym przygotowanie strefy pracy;

- 2) uzgodnienie przy udziale kierującego zespołem z dopuszczającym granicy strefy pracy niezbędnej do bezpiecznego wykonania poleconych prac i zapewnienie jej oznaczenia oraz wygradzenia przez kierującego zespołem, jeżeli jest to wymagane;
- 3) przyjęcie od dopuszczającego strefy pracy, jeżeli została przygotowana właściwie;
- 4) sprawowanie ciągłego nadzoru:
  - a) aby w żadnym przypadku w trakcie trwania prac nie były przekraczane przez osoby wykonujące prace lub sprzęt używany do jej wykonywania:
    - granice strefy pracy;
    - minimalne odstępów w powietrzu od nieosłoniętych, będących pod napięciem urządzeń i instalacji elektroenergetycznych, znajdujących się w strefie lub granicach wyznaczonej strefy pracy;
  - b) nad osobami nieuprawnionym wchodzącymi w skład zespołu wykonującego prace,
- 5) reagowanie na nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przez członków zespołu oraz informować o tym kierującego zespołem;
- 6) żądanie od kierującego zespołem wyłączenia z pracy członka zespołu, jeżeli stwierdzi, że osoba ta nie zapewnia bezpiecznego wykonania pracy, w szczególności nie przestrzega obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, jest niedysponowana fizycznie, sposobem zachowania stwarza zagrożenie dla siebie, innych członków zespołu lub osób trzecich;
- 7) niezwłoczne przerwanie prac, jeżeli praca jest wykonywana niezgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa lub kierujący zespołem nie wyłączył ze składu zespołu osoby / osób, o których mowa w pkt.6);
- 8) powiadomienie dopuszczającego o:
  - a) przerwach w pracy wymagających ponownego przygotowania i przekazania strefy pracy;
  - b) zakończeniu pracy.

Uwaga!

- 1) **Nadzorujący nie wchodzi w skład zespołu i nie powinien wykonywać innych prac poza czynnościami nadzoru ze szczególnym uwalnianiem nadzoru nad osobami nieuprawnionymi.**
- 2) Wyznaczenie nadzorującego w żadnym razie nie zwalnia kierującego zespołem z obowiązku sprawowania nadzoru i kontroli nad członkami zespołu.

Rozdział 6

Obowiązki członków zespołu w organizacji pracy na polecenie pisemne

1. Członkowie zespołu wykonującego prace eksploatacyjne urządzeń energetycznych powinni być osobami upoważnionymi i posiadać umiejętności oraz ważne, właściwe kwalifikacje zawodowe wymagane dla rodzaju urządzeń instalacji i sieci, przy których będą prowadzone prace oraz zakresu wykonywanych prac.
2. Nie jest wymagane posiadanie świadectwa kwalifikacyjnego od członków zespołu:
  - 1) zatrudnionych w celu przyuczenia do zawodu z uwzględnieniem przepisów w sprawie zatrudniania młodocianych;
  - 2) reprezentujących organy nadzoru;
wykonywających w ramach tego zespołu prace eksploatacyjne urządzeń energetycznych;
  - 3) wykonywających w ramach tego zespołu prace pomocnicze przy urządzeniach energetycznych;
określone w poleceniu.
3. Członkowie zespołu wykonującego pracę są obowiązani:
  - 1) wykonywać pracę zgodnie z zasadami oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisami ochrony przeciwpożarowej, poleceniami i wskazówkami kierującego zespołem;
  - 2) dbać o właściwy stan środków ochrony zbiorowej wymaganych przy wykonywaniu danego rodzaju prac;

- 3) stosować przydzielone i wymagane przy wykonywaniu danego rodzaju prac, środki ochrony zbiorowej, indywidualnej, odzież i obuwie robocze oraz właściwe narzędzia i sprzęt;
  - 4) przerwać prace w razie braku możliwości jej wykonania zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony przeciwpożarowej i powiadomić o tym kierującego zespołem;
  - 5) reagować na nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przez innych członków zespołu oraz informować o tym kierującego zespołem;
  - 6) nie opuszczać strefy pracy lub jej wyznaczonej granicy bez zgody kierującego zespołem;
  - 7) stosować się do poleceń i wskazówek kierującego zespołem oraz nadzorującego.
4. Członkowie zespołu wykonującego pracę mają prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a w szczególności prawo do:
- 1) żądania od kierującego zespołem wyłączenia z pracy członka zespołu, jeżeli stwierdzą, że osoba ta nie zapewnia bezpiecznego wykonania pracy, a w szczególności nie przestrzega obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, jest niedysponowana fizycznie, sposobem zachowania stwarza zagrożenie dla siebie lub innych członków zespołu;
  - 2) odmowy rozpoczęcia / przystąpienia do pracy, jeżeli kierujący zespołem nie zapewnił, że:
    - a) zostały zastosowane odpowiednie do rodzaju zagrożeń środki ochrony zbiorowej lub indywidualnej;
    - b) narzędzia i sprzęt do wykonania pracy jest właściwie dobrany i sprawny;
    - c) każdorazowo po przerwie w pracy strefa pracy oraz teren w jej granicach zostały sprawdzone i nie stwierdzono zmian w sposobie ich zabezpieczenia;
    - d) każdorazowo przed rozpoczęciem pracy został wykonany pomiar zawartości tlenu, stężenia gazów niebezpiecznych lub wybuchowych, jeżeli było to wymagane, a informacja o wynikach pomiarów nie została przekazana członkom zespołu;
    - e) przed rozpoczęciem prac członkowie zespołu zostali poinformowani o sposobie przygotowania strefy pracy, występujących zagrożeniach w strefie pracy i jej bezpośrednim sąsiedztwie (granicach strefy pracy) oraz niezbędnych środkach ochrony przed zagrożeniami;
  - 3) wstrzymania się od wykonywania prac, jeżeli zakres lub rodzaj prac poleconych do wykonania przez kierującego zespołem wykracza poza określony w poleceniu.

DZIAŁ V

PRZYGOTOWANIE I PRZEKAZANIE STREFY PRACY, WYKONYWANIE I ZAKOŃCZENIE PRAC

Rozdział 1

Przygotowanie strefy prac

1. Za przygotowanie i przekazanie strefy pracy odpowiada dopuszczający.
2. Dopuszczający może polecić wykonywanie czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy osobom uprawnionym i upoważnionym lub upoważnionym.
3. Wykonanie czynności, o których mowa w ust. 2 dopuszczający może powierzyć osobom nieuprawnionym, jeżeli ich zakres nie obejmuje prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych.
4. Przygotowanie strefy pracy polega na:
  - 1) uzyskaniu od koordynującego potwierdzenia wykonania będących w jego zakresie, czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy;
  - 2) uzyskaniu od koordynującego zezwolenia na dokonanie przełączeń i założenie odpowiednich blokad, urządzeń zabezpieczających przewidzianych do wykonania przez dopuszczającego;
  - 3) wyłączeniu z ruchu urządzeń określonych w poleceniu pisemnym wykonania pracy oraz urządzeń uzgodnionych z koordynującym oraz ich zabezpieczenie przed przypadkowym uruchomieniem lub doprowadzeniem czynników stwarzających zagrożenie;

- 4) usunięciu czynników (paliwo, woda, para, gaz, napięcie, ciśnienie, temperatura), jeżeli takie warunki zostały określone w poleceniu oraz uzgodnione z koordynującym;
  - 5) sprawdzeniu czy czynniki, o których mowa w pkt. 4) zostały usunięte;
  - 6) zastosowaniu na urządzeniach, o których mowa w pkt. 3) zabezpieczeń wymaganych poleceniem pisemnym oraz uzgodnionych z koordynującym i oznaczeniu miejsca ich założenia zgodnie z zasadami systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni;
  - 7) otwarciu niezbędnych włączników dla przewietrzenia przestrzeni zamkniętej i usunięcia z niej par cieczy lub gazów stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia, jeżeli w przestrzeni tej mogą one występować lub się gromadzić;
  - 8) wykonaniu, w granicach strefy pracy (**bez przestrzeni zamkniętych**) pomiarów stężenia par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu, jeżeli taki warunek został określony w poleceniu pisemnym wykonania pracy i udokumentowanie wyników pomiaru w **Karcie pomiarów gazów i temperatury**, której wzór określono w **Dokumencie związanym nr 15 do I/NB/B/20/2013**.
  - 9) oznaczeniu strefy pracy znakami bezpieczeństwa lub tablicami informacyjnymi oraz przekazanie wszystkich kluczy od blokad mechanicznych osobie odpowiedzialnej za ich zabezpieczenie zgodnie z zasadami systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni.
5. Potwierdzeniem wykonania czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy jest podpis osób je wykonujących w odpowiednich liniach WCI dokumentów WCD sporządzonych przez koordynującego / dopuszczającego.
  6. Potwierdzenia, o którym mowa w ust. 5 może (**za wyjątkiem czynności realizowanych po stronie elektrycznej, automatyki i zabezpieczeń**) dokonać dopuszczający / koordynujący, każdy w swoim dokumencie WCD, jeżeli czynności te były wykonywane przez operatywnie podległe mu osoby, po telefonicznym lub ustnym zgłoszeniu faktu ich wykonania przez te osoby.
  7. Opis procesu dokumentowania czynności w systemie SAP związanych z przygotowaniem strefy pracy opisano w **Dokumencie związanym nr 9 do I/NB/B/20/2013**.
  8. Jeżeli polecenie pisemne wykonania pracy zostało wydane w inny sposób niż w systemie SAP, potwierdzenia wykonania czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy należy dokonać na zasadach jak w ust. 5 i 6 w **Książce przygotowania i likwidacji strefy pracy**.

Rozdział 2

Przekazanie strefy pracy – dopuszczenie do pracy

1. Kierujący zespołem i nadzorujący, jeżeli został wyznaczony obowiązany jest po telefonicznym zgłoszeniu przez dopuszczającego gotowości przekazania strefy powinien niezwłocznie udać się do miejsca przez niego wyznaczonego celem rozpoczęcia procedury przekazania strefy pracy – dopuszczenia do pracy.
2. Przekazanie strefy pracy – dopuszczenie do pracy polega na:
  - 1) wskazaniu kierującemu zespołem oraz nadzorującemu, jeżeli został wyznaczony strefy pracy przez dopuszczającego i sprawdzeniu poprawności jej przygotowania;
  - 2) oznaczeniu przez kierującego zespołem ustalonej granicy strefy pracy niezbędnej do bezpiecznego jej wykonania;
  - 3) poinformowaniu przez dopuszczającego, kierującego zespołem oraz nadzorującego, jeżeli został wyznaczony o:
    - a) urządzeniach wyłączonych z ruchu w związku z przygotowaniem strefy pracy i zastosowanych zabezpieczeniach przed ich przypadkowym uruchomieniem;
    - b) urządzeniach lub instalacjach w strefie pracy lub jej bezpośrednim sąsiedztwie (granicy strefy pracy), które pozostają w dyspozycji operacyjnej - na czas wykonywania prac pozostają w ruchu, mogą być wyłączone lub zostać uruchomione albo pozostają pod napięciem (dotyczy urządzeń elektroenergetycznych);

- c) zagrożeniach występujących lub mogących wystąpić w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie (granicy strefy pracy) w tym o zagrożeniach od urządzeń lub instalacji, o których mowa w ust. b), dokumentując ten fakt w **Karcie informacyjnej o zagrożeniach**;
  - d) technicznych środkach użytych do przygotowania i zabezpieczenia strefy pracy przed przypadkowym doprowadzeniem czynników stwarzających zagrożenie w tym o miejscu założenia blokad mechanicznych;
  - e) wynikach pomiarów stężenia par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu w granicach strefy pracy, jeżeli był obowiązek ich wykonania i przekazanie kierującemu zespołem **Karty pomiarów gazów i temperatury**;
- 4) sprawdzeniu przez kierującego zespołem wraz z nadzorującym, jeśli został wyznaczony i dopuszczającego czy:
    - a) urządzenia określone w poleceniu pisemnym wykonania pracy oraz dokumencie WCD lub **Książce przygotowania i likwidacji strefy pracy** zostały wyłączone z ruchu,
    - b) usunięto z tych urządzeń, jeżeli takie warunki określono w poleceniu czynniki stwarzające zagrożenie (paliwo, woda, para, gaz, ciśnienie, temperatura lub inny czynnik mogący stwarzać zagrożenie, a dla prac przy urządzeniach elektroenergetycznych napięcie) i zabezpieczono te urządzenia przed przypadkowym doprowadzeniem tych czynników;
    - c) potwierdzono podpisami w dokumentach, o których mowa w ppkt a) fakt wyłączenia i zabezpieczenia w/w urządzeń przed przypadkowym uruchomieniem lub podaniem czynników stwarzających zagrożenie;
  - 5) zabezpieczeniu zgodnie z zasadami systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni kluczy od kłódek użytych do zamknięcia blokad mechanicznych wykorzystanych do zabezpieczenia przygotowanej strefy pracy lub bezpośrednim zablokowaniu w izolacji indywidualnej, odłączonego w strefie pracy jedyne źródła niebezpiecznej energii;
  - 6) poinformowaniu dopuszczającego przez kierującego zespołem o liczbie osób przystępujących do prac;
  - 7) potwierdzeniu podpisami we wszystkich egzemplarzach polecenia pisemnego wykonania pracy przez kierującego zespołem lub nadzorującego, jeżeli został wyznaczony oraz dopuszczającego faktu przekazania / przyjęcia, strefy pracy, jeżeli została właściwie przygotowana;
  - 8) zgłoszenie koordynującemu przez dopuszczającego faktu dopuszczenia zespołu do pracy.

Uwaga! Przyjęcie strefy pracy jest równoznaczne z uzgodnieniem granicy strefy pracy – terenu prowadzenia prac.

3. Kierujący zespołem lub nadzorujący, jeżeli został wyznaczony ma prawo nie przyjąć strefy pracy, jeżeli:
  - 1) strefa pracy nie została właściwie przygotowana;
  - 2) dopuszczający nie poinformował kierującego zespołem i nadzorującego, jeżeli został wyznaczony w sposób udokumentowany o zagrożeniach;
  - 3) uniemożliwiono kierującemu zespołem lub nadzorującemu, jeżeli został wyznaczony zabezpieczenie kluczy od blokad mechanicznych założonych w ramach przygotowania strefy pracy;
4. Po przekazaniu – przyjęciu strefy pracy oryginał polecenia wraz z, Kartą pomiaru gazów i temperatury oraz załącznikami, jeżeli były wydane pozostaje u kierującego zespołem, a kopia polecenia wraz z dokumentami WCD i kopią załączników u dopuszczającego.
5. Po przekazaniu strefy pracy dopuszczający obowiązany jest odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac** czas ich rozpoczęcia oraz liczbę osób rozpoczynających pracę.
6. Jeżeli polecenie jest wydane dla prac w trybunie zmianowym (potokowym) czynności o których mowa w ust. 2; 4; 5 należy wykonać dla wszystkich zespołów oddzielnie.

Rozdział 3

Rozpoczęcie i wykonywanie pracy

1. Rozpoczęcie i wykonywanie pracy jest dozwolone po uprzednim przyjęciu strefy pracy wraz z terenem w jej granicach.
2. Po przyjęciu, o którym mowa w ust. 1 kierujący zespołem przed rozpoczęciem pracy obowiązany jest:
  - 1) wskazać, przybyłemu na jego wezwanie zespołowi strefę pracy oraz jej granice;
  - 2) zapoznać członków zespołu:
    - a) ze sposobem przygotowania strefy pracy;
    - b) z zagrożeniami występującymi w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie, zagrożeniami związanymi z wykonywaną pracą, środkami ochrony zbiorowej i indywidualnej przed tymi zagrożeniami i sposobem ich stosowania;
    - c) ze sposobem postępowania w razie wystąpienia zagrożenia;
    - d) z zakresem prac do wykonania oraz metodami bezpiecznego wykonywania przydzielonych prac;
  - 3) sprawdzić wyposażenie członków zespołu w wymaganą odzież i obuwie robocze, środki ochrony indywidualnej oraz narzędzia sprzęt i inne środki stosownie do zakresu i rodzaju poleconych prac;
  - 4) ustalić kolejność wykonywania prac będących w zakresie polecenia oraz podział pracy pomiędzy poszczególnych członków zespołu;
  - 5) ustalić według wymagań określonych w **Dziale III Rozdział 1 ust. 5** zasady nadzoru nad osobami nieuprawnionymi wchodzącymi w skład zespołu;
dokumentując ten fakt w **Karcie informacyjnej o zagrożeniach**;
  - 6) w celu zabezpieczenia strefy pracy oraz terenu prowadzonych prac przed dostępem osób postronnych zapewnić ich oznaczenie lub dodatkowo wyгородzenie, jeżeli taki obowiązek został określony w poleceniu;
  - 7) każdorazowo przed:
    - a) rozpoczęciem prac zapewnić wykonanie w granicach strefy pracy pomiarów stężenia par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu, jeżeli taki warunek został określony w poleceniu pisemnym wykonania pracy;
    - b) wejściem do przestrzeni zamkniętej zapewnić wykonanie pomiarów par cieczy lub gazów stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia,
i udokumentować wynik pomiarów w **Karcie pomiarów gazów i temperatury**, a następnie sprawdzić czy stężenie par cieczy lub gazów nie przekracza:
    - c) dopuszczalnych wartości określonych w przepisach w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
    - d) wartości określonych w przepisach w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
i poinformować członków zespołu i nadzorującego o wyniku tych pomiarów;
  - 8) jeżeli wymagane warunki, o których mowa w ust. 2 pkt.1) do 7) zostały spełnione zezwolić na rozpoczęcie prac przez zespół;
  - 9) przy pracach w przestrzeni zamkniętej zapewnić prowadzenie ciągłego pomiaru par cieczy lub gazów stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia, a jeżeli taki warunek został określony w poleceniu pisemnym wykonania pracy, pomiar ciągły stężenia par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu w graniach strefy pracy poza przestrzenią zamkniętą.
3. Przy wykonywaniu prac zabrania się:
  - 1) rozszerzania pracy poza zakres i ustalone granice strefy pracy;
  - 2) dokonywania zmian w zastosowanych zabezpieczeniach strefy pracy, jeżeli nie zostało to przewidziane w poleceniu;

- 3) dokonywania zmian w położeniach napędów, aparatury i armatury odcinającej, użytej do przygotowania strefy pracy, zdejmowania uziemiaczy, usuwania ogrodzeń, osłon, barier, zaślepek, blokad mechanicznych oraz innych zabezpieczeń, jeżeli nie zostało to przewidziane w poleceniu pisemnym wykonania pracy;
- 4) prowadzenia prac, jeżeli stężenie par cieczy lub gazów przekracza wartości, o których mowa w ust. 2 pkt.7) ppkt. c) i d);
- 5) zmiany liczby osób w zespole wykonującym prace bez poinformowania o tym dopuszczającego.

UWAGA! Nie jest rozszerzeniem zakresu prac oraz granicy strefy pracy, o których mowa w ust. 3 pkt.1) wykonywanie czynności związanych z przemieszczeniem materiałów, narzędzi lub sprzętu pomiędzy miejscem / terenem prowadzonych prac, a polem / polami odkładczymi lub innym wyznaczonym miejscem składowania!

4. Przy wykonywaniu pracy przez jeden zespół w kilku strefach pracy określonych w poleceniu, wykonywanie prac w nowej strefie może nastąpić wyłącznie za zgodą dopuszczającego po wyprowadzeniu zespołu z poprzedniej strefy.
5. Fakt zakończenia pracy w danej strefie i wydania zgody na rozpoczęcie i wykonywanie prac w innej strefie określonej w poleceniu, datę i godzinę jej wydania oraz liczbę osób przystępujących do pracy w danym dniu, dopuszczający jest obowiązany odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac**.

UWAGA! Samowolna zmiana strefy wykonywania pracy jest zabroniona!

6. Jeżeli w czasie pracy warunki bezpiecznego jej wykonania nie pozwalają kierującemu zespołem na bezpośredni udział w pracy z jednoczesnym pełnieniem funkcji nadzoru i kontroli, kierujący zespołem ma obowiązek wyłączyć się z wykonywania pracy i wykonywać tylko czynności nadzorowania i kontroli zespołu.
7. Jeżeli w czasie pracy dojdzie do pogorszenia lub zmiany warunków bezpiecznego jej wykonania kierujący zespołem lub nadzorujący obowiązany jest niezwłocznie przerwać pracę, wyprowadzić zespół ze strefy pracy lub terenu prowadzonych prac, odnotować fakt przerwania pracy w druku polecenia pisemnego i przekazać go dopuszczającemu, informując go o przyczynach przerwania.
8. Dopuszczający obowiązany jest odnotować w prowadzonej dokumentacji – dzienniku operacyjnym przyczynę przerwania prac.
9. Po przerwaniu prac, o których mowa w pkt. 7 jej wznowienie może nastąpić po usunięciu przyczyny będącej podstawą przerwania prac i ponownym dopuszczeniu do pracy.
10. Za bezpieczeństwo podczas wykonywania prac w strefie oraz granicach strefy pracy pełną odpowiedzialność ponosi kierujący zespołem.

Rozdział 4

Przerwy w pracy

1. Jeżeli w czasie trwania przerwy w pracy przewidywana jest likwidacja strefy pracy, kierujący zespołem obowiązany jest przed jej opuszczeniem przez zespół:
  - 1) zapewnić usunięcie ze strefy oraz terenu prowadzonych prac:
    - a) materiałów, narzędzi, sprzętu lub innego wyposażenia użytego przez zespół do wykonania prac;
    - b) środków ochrony zbiorowej używanych przez zespół przy wykonywaniu prac;
    - c) elementów użytych do ich oznaczenia lub oraz zabezpieczenia terenu prowadzonych prac;
  - 2) zapewnić uprzątnięcie strefy oraz terenu prowadzonych prac;
  - 3) powiadomić dopuszczającego o wykonaniu czynności, o których mowa w pkt.1) i 2) dokonując wpisów we wszystkich egzemplarzach polecenia pisemnego w rubryce przerwy w pracy z likwidacją strefy pracy.
2. Dopuszcza się, na czas trwania przerwy, o której mowa w ust. 1, w strefie pracy lub jej granicach, pozostawienie materiałów lub innego wyposażenia używanego przez zespół do wykonywania prac, jeżeli nie będzie to stanowiło zagrożenia dla obsługi, blokowało lub utrudniało jej dostępu do urządzeń lub instalacji.

3. Dopuszczający obowiązany jest sprawdzić strefę pracy oraz teren wyznaczający jej granice i przyjąć je od kierującego zespołem lub nadzorującego, jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 1 lub 2.
4. Potwierdzeniem faktu przyjęcia / przekazania, strefy pracy wraz terenem wyznaczającym jej granice na czas trwania przerwy z likwidacją strefy pracy są:
  - 1) podpisy dopuszczającego i kierującego zespołem w odpowiednich rubrykach wszystkich egzemplarzy polecenia pisemnego wykonania pracy oraz;
  - 2) zdjęcie przez kierującego zespołem lub nadzorującego, jeżeli został wyznaczony kłódki z zabezpieczenia kluczy od blokad mechanicznych lub kłódki założonej bezpośrednio w strefie pracy;
5. Na czas przerwy bez likwidacji strefy pracy określonej w poleceniu pisemnym, kierujący zespołem lub nadzorujący obowiązany jest zapewnić opuszczenie strefy pracy oraz terenu wyznaczającego jej granice przez zespół i przekazać druk polecenia pisemnego dopuszczającemu bez podpisywania.
6. W razie konieczności opuszczenia strefy pracy przez kierującego zespołem lub nadzorującego, dalsze wykonywanie pracy powinno być wstrzymane, a zespół wyprowadzony ze strefy pracy.
7. Na czas przeprowadzania konsultacji technicznych związanych z wykonywaną pracą, kontroli realizacji jej wykonywania, kontroli strefy pracy oraz terenu wyznaczającego jej granice przez osoby upoważnione, kierujący zespołem obowiązany jest wstrzymać wykonywanie prac i umożliwić wykonanie w/w czynności.

Rozdział 5

Wznowienie pracy po przerwie

1. Po przerwaniu pracy wykonywanej na polecenie pisemne jej wznowienie może nastąpić po ponownym przekazaniu strefy pracy i dopuszczeniu do pracy.
2. Nie wymaga się ponownego dopuszczenia do pracy po przerwie, jeżeli podczas trwania przerwy określonej w poleceniu nie była wymagana likwidacja strefy pracy.
3. Kierujący zespołem i nadzorujący, jeżeli został wyznaczony przed wznowieniem pracy po każdej przerwie, są obowiązani dokonać dokładnego sprawdzenia zabezpieczenia strefy pracy.
4. Po przerwie bez likwidacji strefy pracy określonej w poleceniu, sprawdzanie, o którym mowa w ust. 3 można rozpocząć po odebraniu przez kierującego zespołem oryginału druku polecenia od dopuszczającego. Wydanie druku polecenia jest równoznaczne z wydaniem zgody na wykonanie wyłącznie czynności sprawdzenia zabezpieczenia strefy pracy.
5. Jeżeli podczas sprawdzania, o którym mowa w ust. 3 zostanie stwierdzona zmiana w sposobie przygotowania lub zabezpieczenia strefy pracy, wznowienie pracy jest zabronione. W takiej sytuacji kierujący zespołem powinien niezwłocznie powiadomić o tym fakcie dopuszczającego i odnotować fakt przerwania pracy bez likwidacji strefy pracy we wszystkich egzemplarzach polecenia pisemnego wykonania pracy.
6. Po przerwaniu prac, o którym mowa w ust. 5 ich wznowienie może nastąpić po ponownym przygotowaniu i przekazaniu strefy pracy i dopuszczeniu do pracy.
7. Jeżeli podczas sprawdzania, o którym mowa w ust. 3 nie stwierdzono zmian w sposobie przygotowania i zabezpieczenia strefy pracy oraz wymaganego poziomu bezpieczeństwa, pracę można rozpocząć po poinformowaniu dopuszczającego przez kierującego zespołem o liczbie osób przystępujących do pracy i uzyskaniu jego zgody na kontynuowanie prac.
8. Przed wydaniem zgody, o której mowa w ust. 7 dopuszczający jest obowiązany uzyskać od koordynującego zezwolenie na rozpoczęcie prac. Fakt wydania zgody na kontynuowanie prac, datę i godzinę jej wydania oraz liczbę osób przystępujących do pracy w danym dniu, dopuszczający jest obowiązany odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac**.
9. Zasady opisane w ust. 2 do 8 dotyczą również poleceń pisemnych wykonania prac realizowanych w systemie zmianowym (potokowym) oraz w przestrzeniach zamkniętych.

Rozdział 6

Zakończenie pracy na polecenie pisemne wykonania pracy

1. Zakończenie pracy na polecenie pisemne następuje, jeżeli cały zakres prac przewidziany poleceniem został wykonany. Decyzją o zakończeniu prac podejmuje kierujący zespołem.
2. Po zakończeniu prac na polecenie:
  - 1) kierujący zespołem jest obowiązany:
    - a) zapewnić usunięcie ze strefy pracy i terenu wyznaczającego jej granice:
      - sprzętu, narzędzi oraz innego wyposażenia użytego przez zespół do wykonania prac;
      - materiałów i odpadów powstałych przy realizacji prac;;
      - środków ochronnych używanych przez zespół przy wykonywaniu prac oraz użytych do zabezpieczenia terenu prowadzonych prac
    - b) zapewnić likwidację pól odkładczych zorganizowanych przez zespół na czas realizacji prac;
    - c) wyprowadzić zespół ze strefy pracy i terenu wyznaczającego jej granice;
    - d) zgłosić dopuszczającemu zakończenie pracy i gotowości przekazania strefy pracy dokonując wpisów we wszystkich egzemplarzach polecenia w rubryce przerwy w pracy bez likwidacji strefy pracy,
  - 2) dopuszczający wspólnie z kierującym zespołem i nadzorującym, jeżeli został wyznaczony jest obowiązany sprawdzić:
    - a) zakończenie pracy przez zespół w strefie i granicach jej wykonywania;
    - b) usunięcie materiałów, narzędzi i sprzętu ze strefy pracy i terenu wyznaczającego jej granice oraz ich uprzątnięcie;
    - c) usunięcie środków ochronnych używanych przez zespół przy wykonywaniu prac oraz użytych do zabezpieczenia terenu prowadzonych prac;
    - d) czy zostały zlikwidowane i uprzątnięte pola odkładcze zorganizowane przez zespół na czas realizacji prac;
    - e) wzrokowo, urządzenia, na których była wykonywana praca pod kątem ich kompletności.
3. Potwierdzeniem zakończenia prac i przyjęcia strefy pracy po jej zakończeniu przez dopuszczającego od kierującego zespołem lub nadzorującego jeżeli został wyznaczony są podpisy w/w we wszystkich egzemplarzach polecenia pisemnego oraz zdjęcie przez kierującego zespołem lub nadzorującego, indywidualnej kłódki założonej bezpośrednio w strefie pracy lub z zabezpieczenia kluczy od blokad mechanicznych, jeżeli były stosowane.
4. Wszystkie egzemplarze polecenia pisemnego z potwierdzonym zakończeniem prac wraz z załącznikami oraz dokumentami WCD pozostają u dopuszczającego i powinny być przechowywane przez okres, co najmniej 90 dni od daty zakończenia prac.
5. Dopuszcza się zakończenie prac na polecenie pisemne pomimo niewykonania całego zakresu prac nim objętych. W takiej sytuacji decyzję o zakończeniu prac po uzyskaniu zgody Dyżurnego Inżyniera Ruchu podejmuje koordynujący lub sprawujący operatywne kierownictwo tam gdzie ma to zastosowanie. Fakt wydania i otrzymania zgody należy odnotować w dziennikach operacyjnych.
6. W sytuacji określonej w ust. 5 zakończenie prac na druku polecenia potwierdza koordynujący, podpisując się czytelnie w rubrykach dotyczących kierującego zespołem lub nadzorującego, po:
  - 1) usunięciu ze strefy pracy i terenu wyznaczającego jej granice:
    - sprzętu, narzędzi oraz innego wyposażenia użytego przez zespół do wykonania prac;
    - materiałów i odpadów powstałych przy realizacji prac;
    - środków ochronnych używanych przez zespół przy wykonywaniu prac oraz do zabezpieczenia terenu prowadzonych prac.
  - 2) usunięciu, zgodnie z zasadami systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni indywidualnej kłódki kierującego zespołem lub nadzorującego jeżeli został wyznaczony z zabezpieczenia kluczy od blokad mechanicznych lub ich kłódki założonej bezpośrednio w strefie pracy.

Rozdział 7

Likwidacja strefy pracy

1. Za likwidację strefy pracy po przyjęciu jej od kierującego zespołem lub nadzorującego i przygotowanie do ruchu urządzeń, które w związku z wykonywaną pracą były wyłączone z ruchu odpowiada dopuszczający.
2. Na wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1 dopuszczający obowiązany jest uzyskać zgodę koordynującego.
3. Gdy praca była wykonywana przez kilka zespołów, decyzję o likwidacji strefy pracy i przygotowaniu urządzenia lub urządzeń do ruchu, koordynujący podejmuje po otrzymaniu informacji o zakończeniu prac od wszystkich dopuszczających. Fakt ten koordynujący jest obowiązany odnotować w prowadzonym dzienniku operacyjnym.
4. Jeżeli do rozpoczęcia czynności związanych z koordynacją prac określonych w poleceniu wymagana była zgoda operatywnego kierownictwa, decyzję o likwidacji strefy pracy, koordynujący może wydać po otrzymaniu zgody w tym samym trybie.
5. Wydanie i otrzymanie zgody (koordynujący i wydający zgodę) obowiązani są potwierdzić w prowadzonych dziennikach operacyjnych.
6. Koordynujący / dopuszczający, każdy w swoim zakresie może polecić wykonywanie czynności związanych z likwidacją strefy pracy innym osobom uprawnionym.
7. Wykonanie czynności, o których mowa w ust. 6 można powierzyć też osobom nieuprawnionym, jeżeli ich zakres nie obejmuje czynności wchodzących w zakres prac eksploatacyjnych urządzeń energetycznych.
8. Przed rozpoczęciem czynności związanych z likwidacją strefy pracy, osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie kluczy użytych do blokad udostępnia je zgodnie z wymaganiami systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni.
9. Likwidacja strefy pracy polega na:
  - 1) usunięciu przez dopuszczającego i koordynującego, każdego w swoim zakresie technicznych środków ochronnych i zabezpieczających określonych przez koordynującego w tym blokad mechanicznych użytych do jej przygotowania i zabezpieczenia;
  - 2) wykonaniu czynności łączeniowych określonych przez koordynującego do wykonania przez dopuszczającego oraz przewidzianych do wykonania przez koordynującego;
  - 3) przygotowaniu do ruchu urządzeń w zakresie określonym przez koordynującego;
  - 4) wydaniu przez koordynującego zezwolenia na uruchomienie urządzeń, przy których była wykonywana praca, jeżeli w z związku z jej wykonywaniem były one wyłączone z ruchu;
10. Potwierdzeniem wykonania czynności związanych z likwidacją strefy pracy jest podpis osób je wykonujących w odpowiednich liniach WCI dokumentów WCD sporządzonych przez koordynującego / dopuszczającego.
11. Potwierdzenia, o którym mowa w ust. 10 może (**za wyjątkiem czynności realizowanych po stronie elektrycznej, automatyki i zabezpieczeń**) dokonać dopuszczający / koordynujący, każdy w swoim dokumencie WCD, jeżeli czynności te były wykonywane przez operatywnie podległe mu osoby, po telefonicznym lub ustnym zgłoszeniu faktu ich wykonania przez te osoby.
12. Jeżeli polecenie pisemne wykonania pracy zostało wydane w inny sposób niż w systemie SAP, potwierdzenia wykonania czynności związanych z likwidacją strefy pracy należy dokonać na zasadach jak w ust. 10 i 11 w **Księżce przygotowania i likwidacji strefy pracy**.
13. Wszystkie klucze od blokad mechanicznych zdjętych w procesie likwidacji strefy pracy powinny zostać przekazane osobie odpowiedzialnej, wskazanej w zasadach systemu LOTO obowiązującego w Elektrowni.
14. Koordynujący zezwala na uruchomienie urządzenia / urządzeń, przy których była wykonywana praca, po otrzymaniu informacji od dopuszczającego/dopuszczających o gotowości urządzenia / urządzeń energetycznych do ruchu.
15. Jeżeli do rozpoczęcia czynności związanych z koordynacją prac określonych w poleceniu pisemnym wykonania pracy wymagana była zgoda operatywnego kierownictwa, decyzję o uruchomieniu urządzenia / urządzeń koordynujący może podjąć po otrzymaniu i udokumentowaniu zgody w tym samym trybie.

16. Opis procesu dokumentowania w systemie SAP czynności związanych z likwidacją strefy pracy i zamknięciem polecenia pisemnego wykonania pracy, zawarto w **Dokumencie związanym nr 9 do I/NB/B/20/2013.**

DZIAŁ VI

ZASADY ORGANIZACJI I WYKONYWANA PRAC NA PODSTAWIE INNEGO DOKUMENTU NIŻ POLECENIE PISEMNE

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. W niniejszym Dziale określono zasady wykonywania prac na podstawie innego dokumentu niż polecenie pisemne tj.:
  - 1) Zlecenia wykonania pracy;
  - 2) Rejestru prowadzonych prac
  - 3) Instrukcji Organizacji Robót;
2. Na podstawie zlecenia wykonania pracy mogą być wykonywane prace dla wykonania których wymagane jest wykonanie czynności łączeniowych związanych z przygotowaniem i likwidacją strefy pracy ale nie jest wymagane polecenie pisemne wykonania pracy lub opracowanie Instrukcji Organizacji Robót jako podstawy ich wykonywania. Wykaz prac, dla wykonania których wymagane jest Zlecenie wykonania pracy określono w **Tabeli nr 2 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**
3. Na podstawie zgłoszenia w **Rejestrze prowadzonych prac** mogą być wykonywane prace lub czynności jeżeli dla ich wykonywania nie jest wymagane wykonanie czynności łączeniowych lub wykonanie czynności łączeniowych związanych z przygotowaniem i likwidacją strefy pracy nie wymaga zabezpieczenia urządzeń instalacji przed uruchomieniem poprzez odłączanie napięcia.
4. Na podstawie Instrukcji Organizacji Robót powinny być wykonywane prace określone w **Tabeli nr 4 Dokumentu związanego nr 8 do I/NB/B/20/2013.**
5. Dla wykonywania prac eksploatacyjnych w zakresie obsługi przez Wykonawców na przekazanych im urządzeniach i instalacjach, znajdujących się w obszarach obsługiwanych przez inne podmioty, wymagane jest zgłoszenie telefoniczne ich rozpoczęcia i zakończenia dopuszczającemu lub koordynującemu dla danego obszaru.
6. Zasada jak w ust. 5. ma również zastosowanie dla czynności / prac związanych z poborem do badań laboratoryjnych próbek paliwa, wody, oleju, gazów lub innych mediów.

Rozdział 2

Zasady organizacji prac na podstawie zlecenia wykonania pracy

1. Zlecenie wykonania pracy wydają osoby upoważnione do ich wydawania - zlecający. Prawo wydawania zleceń wykonania pracy mają również osoby upoważnione do wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy.
2. Zlecenie wykonania pracy wraz z załącznikami jeżeli były wymagane powinno być wydane w dwóch egzemplarzach.
3. Załączniki do zlecenia powinny posiadać cechy identyfikujące je ze zleceniem (min. nr zlecenia) i być podpisane przez wydającego zlecenie.
4. Wykaz osób upoważnianych o których mowa w ust. 1 określono w **Dokumencie związanym nr 5 do I/NB/B/20/2013.**
5. Dla prac planowych zlecenie wykonania pracy powinno być wydane, na co najmniej 8 godzin przed planowanym terminem ich rozpoczęcia.
6. Do obowiązków wydającego zlecenie należy:
  - 1) uzgodnienie z koordynującym lub użytkownikiem obiektu:
    - a) planowanego terminu rozpoczęcia i zakończenia prac

- b) rodzaju prac do wykonania;
  - c) stanowiska lub imienia i nazwiska odpowiedzialnego za wykonanie czynności związanych z przygotowaniem i likwidacją strefy pracy.
- 2) po uzgodnieniu, o którym mowa w pkt.1) określenie w zleceniu
- a) zakresu prac do wykonania oraz strefy lub stref pracy;
  - b) ustalenie kolejności rozpoczynania prac w poszczególnych strefach określonych w zleceniu
  - c) imiennie lub stanowiskiem osobę odpowiedzialną za przygotowanie i likwidację strefy pracy;
  - d) warunków oraz technicznych i organizacyjnych środków ochronnych niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przygotowania i wykonania zleconych prac;
  - e) planowanego terminu rozpoczęcia i zakończenia prac;
  - f) imiennie: osoby, której polecono wykonać prace, lub kierującego zespołem, jeżeli prace będą wykonywane, przez co najmniej dwie osoby oraz dodatkowo;
  - g) imiennie lub stanowiskiem nadzorującego wykonywanie prac, zgodnie z wymaganiami jak dla poleceń pisemnych w tym zakresie;

wraz z numerami telefonów kontaktowych do osób, o których mowa w ppkt. f) i g);

Uwaga! Dozwolone jest wskazanie w zleceniu wykonania pracy max 3 osób którym polecono:

- h) wykonać pracę, lub
  - i) pełnienie funkcji kierujących zespołem /zespołami, jeżeli prace będą wykonywane, przez co najmniej dwie osoby;
  - j) pełnienie funkcji nadzorującego / nadzorujących nad zespołem / zespołami wykonującymi prace, jeżeli jest to wymagane.
- 3) wydrukowanie zlecenia wykonania pracy, podpisanie i przekazanie go koordynującemu, lub użytkownikowi obiektu;
- 4) prowadzenie ewidencji wydanych zleceń, jeżeli wydał je w inny sposób niż w systemie SAP.
7. Dla prac realizowanych na podstawie zlecenia wykonania pracy w pomieszczeniach i terenach ruchu energetycznego, należy zapewnić ich koordynację przez osoby upoważnione do pełnienia tych funkcji w ramach poleceń pisemnych wykonania pracy.
8. Do obowiązków koordynującego mają zastosowanie przepisy, jak dla poleceń pisemnych wykonania pracy z tym, że ustalenia i decyzje wynikające z jego obowiązków dotyczących czynności związanych z przygotowaniem i likwidacją stref pracy dokumentowane są w **Księżce przygotowania i likwidacji strefy pracy**.
9. Odpowiedzialnym za przygotowanie strefy pracy, wydanie zezwolenia na rozpoczęcie i wykonywanie prac oraz likwidację strefy pracy po jej zakończeniu jest przygotowujący strefę pracy.
10. Odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy po otrzymaniu druków zlecenia wykonania pracy od koordynującego, jest obowiązany:
- 1) uzgodnić w ramach podległości operatywnej zakres czynności wymaganych do przygotowania strefy pracy zgodnie z warunkami określonymi w zleceniu;
  - 2) przygotować strefę pracy i potwierdzić podpisem na druku zlecenia wykonania pracy jej przygotowanie;
  - 3) poinformować telefonicznie kierującego zespołem i nadzorującego, jeżeli został wyznaczony o zakończeniu czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy, miejscu i terminie rozpoczęcia procedury przekazania strefy pracy;
  - 4) po przybyciu kierującego zespołem i nadzorującego jeżeli został wyznaczony w miejsce przez niego wskazane należy rozpocząć procedurę wydawania zezwolenia na rozpoczęcie prac tj.:
    - a) poinformować i udokumentować ten fakt w **Karcie informacyjnej o zagrożeniach** osobę wykonującą pracę / kierującego zespołem i nadzorującego, jeżeli został wyznaczony o:

- urządzeniach wyłączonych z ruchu w związku z przygotowaniem strefy pracy i zastosowanych zabezpieczeniach przed ich przypadkowym uruchomieniem w tym miejscach założenia blokad mechanicznych, jeżeli były wymagane;
  - zagrożeniach występujących lub mogących wystąpić w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie (granicach strefy pracy) w tym o zagrożeniach od urządzeń pozostających w ruchu lub dyspozycji operacyjnej obsługi ruchowej,
- b) wskazać strefę pracy osobie wykonującej pracę /kierującemu zespołem i nadzorującemu, jeżeli został on wyznaczony oraz ustalić granice strefy pracy niezbędną do bezpiecznego wykonania prac i zapewnić jej oznaczenie. W przypadku konieczności wygradzenia strefy pracy obowiązek ten realizowany będzie przez kierującego zespołem;
- c) przekazać strefę pracy osobie wykonującej pracę /kierującemu zespołem lub nadzorującemu, jeżeli został wyznaczony, co powinno być potwierdzone podpisem na obu egzemplarzach zlecenia wykonania pracy, z których jeden zostaje u osoby wykonującej pracę /kierującego zespołem;
- d) odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac** w SAP przez osoby do tego upoważnione czas rozpoczęcia i zakończenia prac w danym dniu, liczbę osób przystępujących do prac oraz zmianę tej liczby w trakcie trwania prac;
- e) jeżeli nie jest upoważniony do prowadzenia **Rejestru prowadzonych prac** ma obowiązek informację, o których mowa w ust. d) przekazać osobie upoważnionej do jego prowadzenia celem uzupełnienia Rejestru.
11. Odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy może powierzyć:
- 1) wykonanie czynności związanych z przygotowaniem strefy pracy podległym operatywnie osobom uprawnionym i osobom upoważnionym zgodnie z zakresem ich stanowiska lub nieuprawnionym, jeżeli ich zakres nie obejmuje prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych;
  - 2) wykonanie czynności związanych z wydawaniem zezwolenia na rozpoczęcie prac podległym operatywnie osobom uprawnionym i upoważnionym zgodnie z zakresem ich stanowiska.
12. Fakt powierzenia wykonania czynności, o których mowa w ust. 11 odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy powinien odnotować w Zleceniu wykonania pracy w pozycji: **Dodatkowe uwagi dotyczące przygotowania strefy pracy.**
13. Czynności związane z przygotowaniem i likwidacją strefy pracy w tym miejsca założenia blokad systemu LOTO oraz nr kłódek/ kluczy użytych do ich zamknięcia odpowiedzialny za jej przygotowanie dokumentuje w **Księżce przygotowania i likwidacji strefy pracy.**
14. Dopuszcza się jako potwierdzenie wykonania czynności o których mowa w ust. 13 wpisanie w **Księżce przygotowania i likwidacji strefy pracy** numeru czynnego dokumentu WCD wykorzystanego do przygotowania innej strefy pracy z zastosowaniem przynajmniej jednej blokady systemu LOTO, jeżeli warunki w nim zawarte, koordynujący i dopuszczający uznają za wystarczające do zgodnego z wymaganiami przygotowania / likwidacji strefy pracy dla prac określonych w tym zleceniu.
15. Potwierdzeniem faktu przyjęcia / przekazania strefy pracy są podpisy we wszystkich egzemplarzach zlecenia wykonania pracy przez osobę wykonującą pracę /kierującego zespołem, lub nadzorującego, jeżeli został wyznaczony i odpowiedzialnego za przygotowanie strefy pracy lub osobę o której mowa w ust. 10 pkt.2), i przekazanie osobie wykonującej pracę /kierującemu zespołem jednego egzemplarza zlecenia wraz z załącznikami oraz podpisaną przez kierującego zespołem i przekazującego strefę pracy **Kartą informacyjną o zagrożeniach.**
16. Po zakończeniu prac w danym dniu osoba wykonująca pracę /kierujący zespołem obowiązany jest oddać egzemplarz zlecenia wykonania pracy wraz z załącznikami odpowiedzialnemu za przygotowanie strefy pracy lub osobie o której mowa w ust. 10 pkt.2), która powinna potwierdzić fakt zakończenia prac w **Rejestrze prowadzonych prac.**

17. Jeżeli odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy lub osoba o której mowa w ust. 10 pkt.2), nie są upoważnione do prowadzenia **Rejestru prowadzonych prac** mają obowiązek przekazać druk zlecenia wykonania pracy osobom upoważnionym do jego prowadzenia.
18. Wydanie w dniu następnym lub na następnej zmianie egzemplarza zlecenia wykonania pracy wraz z załącznikami oraz **Kartą informacyjną o zagrożeniach** osobie wykonującej pracę /kierującemu zespołem należy traktować, jako wydanie zgody na wykonanie wyłącznie czynności sprawdzenia przygotowania i zabezpieczenia strefy pracy przez wykonującego pracę /kierującego zespołem.
19. Po uzyskaniu informacji od kierującego zespołem że warunki przygotowania i zabezpieczenia strefy pracy nie uległy zmianie przygotowujący strefę pracy zezwala na jej rozpoczęcie i odnotowuje ten fakt w **Rejestrze prowadzonych prac**. W Rejestrze należy też dokumentować (data i godzina) zmianę liczby osób w trakcie trwania prac zgłoszoną przez kierującego zespołem lub nadzorującego.
20. Przy wykonywaniu pracy przez jeden zespół w kilku strefach pracy określonych w zleceniu wykonania pracy, rozpoczęcie prac w kolejnej strefie może nastąpić wyłącznie za zgodą odpowiedzialnego za przygotowanie strefy po wyprowadzeniu zespołu z poprzedniej strefy.
21. Fakt zakończenia pracy w danej strefie i wydania zgody na rozpoczęcie i wykonywanie prac w innej strefie określonej w zleceniu wykonania pracy, datę i godzinę jej wydania oraz liczbę osób przystępujących do pracy, odpowiedzialny za przygotowanie strefy jest obowiązany odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac**.
22. Do rozpoczęcia, wykonywania i zakończenia prac objętych zakresem zlecenia wykonania pracy oraz likwidacji strefy pracy w zakresie praw i obowiązków przypisanych kierującemu zespołem, nadzorującemu, każdemu w swoim zakresie oraz członkom zespołu stosuje się zasady jak dla polecenia pisemnego wykonania pracy.
23. Po zakończeniu prac objętych zakresem zlecenia wykonania pracy osoba wykonująca prace, kierujący zespołem jest obowiązana usunąć materiały, narzędzia, sprzęt i ludzi ze strefy pracy oraz uporządkować strefę prac i zgłosić fakt zakończenia pracy odpowiedzialnemu za przygotowanie strefy pracy, który obowiązany jest sprawdzić jej zakończenie w strefie pracy.
24. Potwierdzeniem zakończenia pracy oraz przekazania / przyjęcia strefy pracy po jej zakończeniu od kierującego zespołem są podpisy w/w na wszystkich egzemplarzach zlecenia, zdjęcie przez nich indywidualnej kłódki założonej bezpośrednio w strefie pracy lub z zabezpieczenia kluczy od blokad mechanicznych, jeżeli były stosowane i przekazanie druku zlecenia wykonania pracy odpowiedzialnemu za przygotowanie strefy pracy.
25. Fakt zakończenia prac objętych zakresem zlecenia wykonania pracy odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy lub osoba, o której mowa w ust. 10 pkt.2) obowiązane są odnotować w **Rejestrze prowadzonych prac oraz zamknąć zawiadomienie/ zawiadomienia przypisane do tego zlecenia w SAP**.
26. Jeżeli odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy lub osoba, o której mowa w ust.10 pkt.2) nie są upoważnione do prowadzenia Rejestru mają obowiązek przekazać druk zlecenia wykonania pracy osobom upoważnionym do jego prowadzenia celem uzupełnienia rejestru.
27. Po zakończeniu prac oba egzemplarze zlecenia wykonania pracy wraz z załącznikami, jeżeli były wydane pozostają u osób odpowiedzialnych za prowadzenie Rejestru, a **Kartę pomiaru gazów i temperatury**, jeżeli była wymagana należy przekazać osobie wykonującej pracę /kierującemu zespołem celem przekazania swojemu pracodawcy, który ustala zasady rejestrowania i przechowywania wyników pomiaru gazów, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
28. Odpowiedzialny za przygotowanie strefy pracy po uzgodnieniach w ramach podległości operatywnej dokonuje częściowej lub całkowitej likwidacji strefy pracy i odnotowuje ten fakt na druku zlecenia wykonania pracy oraz w **Księżce przygotowania i likwidacji strefy Pracy**.
29. Zasady wydawania, rejestrowania i przekazywania zleceń wykonania pracy w inny sposób niż w systemie SAP określa **Dokument związany nr 10 do I/NB/B/20/2013**.

Rozdział 3

Zasady wykonywania prac / czynności na podstawie zgłoszenia w Rejestrze prowadzonych prac.

1. Rejestr prowadzonych prac, jako podstawa wykonywania prac lub czynności obowiązuje:
  - 1) dla prac / czynności eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych których właścicielem jest Enea Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna;
  - 2) pozostałych prac / czynności realizowanych przy urządzeniach energetycznych oraz w pomieszczeniach lub na terenach ruchu energetycznego.
2. Przed rozpoczęciem prac lub czynności, na podstawie zgłoszenia w **Rejestrze prowadzonych prac** osoba je wykonująca jest obowiązana zgłosić osobiście ten fakt pracownikowi obsługi ruchowej pełniącemu funkcję dopuszczającego lub koordynującego dla danego obszaru, użytkownikowi obiektu lub osobie przez niego upoważnionej tam gdzie ma to zastosowanie i uzyskać od nich zgodę na ich wykonywanie.
3. Przy wykonywaniu prac na podstawie **Rejestru prowadzonych prac** stosuje się w zakresie praw i obowiązków przypisanych kierującemu zespołem oraz członkom zespołu zasady jak dla polecenia pisemnego wykonania pracy.
4. Potwierdzeniem zgłoszenia i wydania zgody na rozpoczęcia i wykonywanie prac / czynności jest odnotowanie tego faktu przez osoby, o których mowa w ust.3 w **Rejestrze prowadzonych prac**.
5. Zakończenie wykonywania prac / czynności, dla których uzyskało się zgodę należy osobiście zgłosić osobom, o których mowa w ust.3, a te obowiązane są odnotować to w **Rejestrze prowadzonych prac**.
6. Nie wymaga się rejestrowania prac eksploatacyjnych w zakresie obsługi realizowanych przez pracodawców, którym umownie powierzono ten zakres prac. Prace te należy prowadzić w oparciu o instrukcje eksploatacji po telefonicznym lub osobistym zgłoszeniu faktu ich rozpoczęcia pracownikowi obsługi ruchowej pełniącemu funkcję dopuszczającego lub koordynującego dla danego obszaru.

Rozdział 4

Zasady organizacji prac na podstawie instrukcji organizacji robót - postanowienia ogólne

1. Instrukcja organizacji robót jest dokumentem, w którym Wykonawca w uzgodnieniu z upoważnionymi pracownikami Elektrowni określa w szczególności:
  - 1) zakres prac oraz planowany termin ich wykonania (rozpoczęcie i zakończenia);
  - 2) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagania techniczne i organizacyjne niezbędne do wykonania zakresu prac objętych IOR;
  - 3) osoby odpowiedzialne za przygotowanie oraz nadzór nad pracami;
  - 4) zasady organizacji prac w tym obowiązki osób odpowiedzialnych za organizację i wykonanie pracy oraz zakres ich upoważnienia;
  - 5) zasady dostępu do stref / miejsca prowadzonych prac przez obsługę ruchową, osoby wykonujące inne prace eksploatacyjne oraz prace lub czynności kontrolne i inspekcyjne.
2. Wszelkie prace objęte Instrukcją organizacji robót mogą być rozpoczęte i wykonywane po pisemnym przekazaniu Wykonawcy przygotowanego obszaru robót, w którym mogą być wyznaczone strefy pracy stosownie do rodzaju i zakresu realizowanych prac. Za wyznaczenie stref pracy i granic tych stref oraz ich oznaczenie i zabezpieczenie odpowiedzialność ponoszą osoby ze strony Wykonawcy wskazane w IOR.
3. Dopuszcza się przekazanie, obiektu lub obszaru robót z czynnymi urządzeniami lub instalacjami Wykonawcy prac. W takim przypadku czynne urządzenia lub instalacje należy oznakować w sposób umożliwiający ich rozróżnienie od nieczynnych, oraz zabezpieczyć przed przypadkowym dostępem, jeżeli technicznie jest to możliwe i z przyczyn bezpieczeństwa wymagane.
4. Wykonawca przejmując obszar robót przejmuje pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo osób w przejętym obszarze.
5. Dopuszcza się przekazanie jednego obszaru robót więcej niż jednemu Wykonawcy prac. W takim przypadku dokument przekazania wydzielonego obszaru robót należy sporządzić oddzielne dla każdego z nich

6. Przekazania obszaru robót wykonawcy dokonuje właściwy specjalista techniczny ze strony Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty odpowiedzialnego za realizację umowy z Wykonawcą przy współudziale odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru robót.
7. W razie przekazania obszaru robót więcej niż jednemu Wykonawcy, Wykonawcy ci są zobowiązani do ustalenia zasad współpracy w celu zapobiegania zagrożeniom występującym podczas wykonywania przez nich prac oraz zapewnienia bezpieczeństwa osób w przejętym obszarze w tym w szczególności uzgodnienia stref pracy oraz granic tych stref dla prac objętych IOR.
8. Wytyczne do opracowania Instrukcji organizacji robót, sposobu ich rejestracji oraz przekazania Wykonawcom obszaru robót określa **Dokument związany nr 16 do I/NB/B/20/2013**.
9. Instrukcja Organizacji Robót nie może zastąpić Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót Budowlanych oraz Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia, jeżeli odrębne przepisy wymagają ich opracowania.
10. Wykaz prac, dla których wymagane jest sporządzenie Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia określono w **Dokumencie związanym nr 17 do I/NB/B/20/2013**.

Rozdział 5

Obowiązki wydającego wniosek dla instrukcji organizacji robót.

1. Wydającym wniosek o przygotowanie obszaru robót dla prac realizowanych w ramach Instrukcji organizacji robót powinna być osoba upoważniona do wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy stosownie do zakresu posiadanego upoważnienia.
2. Wydający wniosek dla Instrukcji organizacji robót – wnioskujący o przygotowanie obszaru robót jest obowiązany:
  - 1) określić obszar robót, w którym będą realizowane prace,
  - 2) określić termin, w jakim należy wykonać czynności łączeniowe związane z przygotowaniem obszaru robót,
  - 3) wyznaczyć:
    - a) przez podanie stanowiska służbowego lub imiennie, jeżeli nie ma stałej obsługi, osobę odpowiedzialną za przygotowanie obszaru robót;
    - b) koordynującego – przez podanie stanowiska służbowego lub imiennie;
    - c) imiennie – właściwego specjalistę technicznego ze strony Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty odpowiedzialnego za realizację umowy z Wykonawcą lub za zlecenie i nadzór nad realizacją prac do odebrania przygotowanego obszaru, celem przekazania go Wykonawcy prac.
  - 4) ustalić warunki i środki ochronne niezbędne do zapewnienia bezpiecznego przygotowania obszaru robót dla realizacji planowanych prac w tym obszarze obejmujące:
    - a) określenie urządzeń, które na czas wykonywania prac należy wyłączyć z ruchu i , pozbawić czynników stwarzających zagrożenia;
    - b) określenie wymaganych zabezpieczeń przed przypadkowym uruchomieniem w/w urządzeń lub podaniem czynników mogących stwarzać zagrożenia;
    - c) określenie czynnych urządzeń znajdujących się w przekazywanym obszarze robót;
    - d) określenie technicznych i organizacyjnych środków ochrony przed zagrożeniami w tym środków ochrony zbiorowej jakie należy zastosować;
    - e) określenie rodzajów par cieczy lub gazów niebezpiecznych oraz gazów, par cieczy lub mgieł stwarzających zagrożenie powstania pożaru lub wybuchu, dla których należy wykonać i prowadzić pomiar stężenia, wskazać miejsce i zakres ich wykonywania, oraz osoby odpowiedzialne za ich wykonywanie.
  - 5) określić załączniki do wniosku, np. rysunki, schematy czy szkice lub wyciągi z dokumentacji, instrukcji, jeżeli zachodzi potrzeba przedstawienia w takiej formie warunków i środków ochronnych niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przygotowania obszaru robót. Załączniki powinny

posiadać cechy identyfikujące je z wnioskiem (min. nr wniosku) i być podpisane przez wydającego wniosek.

Rozdział 6

Obowiązki koordynującego

1. Funkcję koordynującego we wniosku o przygotowanie obszaru robót w obiektach i terenach ruchu energetycznego powinna pełnić osoba spełniająca wymagania kwalifikacyjne jak dla poleceń pisemnych wykonania pracy.
2. Do obowiązków koordynującego mają zastosowanie przepisy, jak dla poleceń pisemnych wykonania pracy.

Rozdział 7

Obowiązki odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru

1. Odpowiedzialny za przygotowanie obszaru robót powinien być wyznaczony do każdego wniosku i ponosi on odpowiedzialność za prawidłowe przygotowanie obszaru robót.
2. Funkcję odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru robót w obiektach i terenach ruchu energetycznego powinna pełnić osoba upoważniona do pełnienia funkcji dopuszczającego.
3. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za przygotowanie obszaru robót mają zastosowanie przepisy jak dla dopuszczającego, związane z przygotowaniem strefy pracy na polecenie pisemne wykonania pracy.
4. Przy wykonywaniu czynności związanych z przygotowaniem obszaru robót w pomieszczeniach i na terenach ruchu energetycznego odpowiedzialny za przygotowanie obszaru robót jest obowiązany postępować jak przy czynnościach związanych z przygotowaniem strefy pracy na polecenie pisemne wykonania pracy.
5. Dokumentowanie czynności związanych z przygotowaniem obszaru robót w pomieszczeniach i na terenach ruchu energetycznego należy prowadzić według zasad, jak dla przygotowania strefy pracy na polecenie pisemne wykonania pracy.
6. Odpowiedzialny za przygotowanie obszaru robót powinien przekazać odbierającemu obszar robót oryginał Wniosku o przygotowanie obszaru robót wraz z wymaganymi załącznikami.
7. Podpis na Wniosku odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru robót jest potwierdzeniem prawidłowego przygotowania obszaru robót.

Rozdział 8

Obowiązki odbierającego obszar robót

1. Odbierającym obszar robót od obsługi ruchowej celem przekazania go Wykonawcy prac jest specjalista techniczny Elekrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty, użytkownik lub osoba przez niego upoważniona, odpowiedzialny za realizację umowy z Wykonawcą, lub za zlecenie i nadzór nad realizacją prac wyznaczony przez wydającego wniosek.
2. Do obowiązków odbierającego obszar robót należy w szczególności:
  - 1) sprawdzenie zgodność przygotowania obszaru robót z wnioskiem o jego przygotowanie i odebranie go od przygotowującego jeżeli jest przygotowane właściwie. Potwierdzeniem odbioru przekazania przygotowanego obszaru robót są podpisy odbierającego i odpowiedzialnego za przygotowanie na wniosku;
  - 2) poinformowanie przedstawiciela Wykonawcy wskazanego we wniosku o zakończeniu czynności związanych z przygotowaniem obszaru robót i możliwości jego przekazania;
  - 3) uzgodnienie z osobami o których mowa w pkt. 2) oraz odpowiedzialnym za przygotowanie obszaru robót terminu odbioru / przekazania przygotowanego obszaru robót;
  - 4) poinformowanie przy współudziale odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru robót przedstawiciela Wykonawcy o sposobie przygotowania obszaru robót, zagrożeniach w przekazywanym obszarze oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie i przekazanie, za pisemnym potwierdzeniem przygotowanego obszaru robót Wykonawcy prac;
  - 5) kontrolowanie i dokumentowanie prawidłowej realizacji prac w obszarze robót;

- 6) sprawdzenie zakończenia pracy, skontrolowanie obszaru robót pod względem bezpieczeństwa oraz porządku po zakończeniu prac i uzgodnienie z Wykonawcą / Wykonawcami oraz obsługą ruchową lub eksploatującym powierzone obiekty terminu przyjęcia obszaru robót od Wykonawcy.

Rozdział 9

Obowiązki przyjmującego przygotowany obszar robót

1. Przedstawiciel Wykonawcy przyjmujący przygotowany obszar robót jest obowiązany:
  - 1) sprawdzić w/g zasad jak dla polecenia pisemnego przygotowany obszar i przyjąć oznaczony obszar robót, jeżeli został przygotowany właściwie;
  - 2) odebrać od odpowiedzialnego za przygotowanie obszaru robót kłódkę wraz z kluczem i zabezpieczyć z zasadami obowiązującego w Elektrowni systemu LOTO klucze od kłódek użytych do zamknięcia blokad mechanicznych wykorzystanych do zabezpieczenia przygotowanego obszaru robót;
  - 3) zapewnić, aby przejęty obszar robót został właściwie oznaczony lub oznaczony i wygradzony, jeżeli taki warunek został wpisany dla Instrukcji organizacji robót lub we wniosku o przygotowanie obszaru robót;
  - 4) zapewnić oznaczenie lub oznaczenie i wygradzenie stref pracy oraz granic tych stref w ramach wydzielonego obszaru robót, z zapewnieniem właściwych ciągów komunikacyjnych i dróg ewakuacji oraz dbać o jego stan podczas wykonywania prac;
  - 5) zapewnić, aby kierujący zespołem /zespołami posiadali umiejętności zawodowe, wiedzę o zakresie prac realizowanych w ramach Instrukcji organizacji robót, zakresie prac do realizacji w danym dniu, sposobie przygotowania i wydzielenia obszaru robót oraz istniejących zagrożeniach od urządzeń sąsiednich obiektów;
  - 6) zapewnić przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska w przyjętym obszarze robót oraz przy wykonywanych pracach,
  - 7) po zakończeniu prac przekazać przedstawicielowi Elektrowni uporządkowany i bezpieczny obszar robót.

Rozdział 10

Rozpoczęcie i wykonywanie prac na podstawie Instrukcji organizacji robót

1. Rozpoczęcie pracy jest dozwolone po uprzednim uzyskaniu zgody przez kierującego zespołem na zasadach określonych w Instrukcji organizacji robót
2. Kierujący zespołem powinien w czasie wykonywania pracy mieć przy sobie kopię Instrukcji organizacji robót.
3. Przy wykonywaniu prac objętych zakresem Instrukcji organizacji robót obowiązują zasady jak dla polecenia pisemnego wykonania pracy, w tym również w zakresie praw i obowiązków przypisanych kierującemu zespołem, nadzorującemu każdemu w swoim zakresie oraz członkom zespołu.
4. Jeżeli w ramach Instrukcji organizacji robót organizacja prac będzie wymagała wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy/ zleceń wykonania pracy to pełnienie funkcji poleceniodawcy, zlecającego, dopuszczającego związanych z tą organizacją można powierzyć Wykonawcy prac.
5. W sytuacji jak w ust. 4:
  - 1) funkcja koordynującego będzie zarezerwowana dla przedstawiciela Elektrowni lub innego pracodawcy obsługującego powierzone urządzenie lub obiekty lub;
  - 2) szczegółowy zakres upoważnienia dla poleceniodawcy, zlecającego oraz dopuszczającego nie może wykraczać poza zakres urządzeń, instalacji objętych protokołem przekazania,
  - 3) ustalone przez poleceniodawcę warunki niezbędne do bezpiecznego przygotowania i wykonywania prac realizowane przez koordynującego oraz dopuszczającego nie mogą wykraczać poza zakres określony we wniosku o przygotowanie obszaru robót oraz w dokumentach WCD lub Książce przygotowania i likwidacji strefy pracy.

- 4) wszystkie czynności związane z wydawaniem poleceń, koordynacją oraz dopuszczeniem do prac mogą być rejestrowane poza systemem SAP na zasadach określonych w **Dokumencie związanym nr 9 do I/NB/B/20/2013**.

Rozdział 11

Zakończenie prac realizowanych w wydzielonym obszarze robót

1. Zakończenie prac realizowanych w ramach Instrukcji organizacji robót następuje, jeżeli cały zakres prac został wykonany.
2. Dopuszcza się za zgodą specjalisty technicznego ze strony Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty odpowiedzialnego za realizację umowy z Wykonawcą lub za zlecenie i nadzór nad realizacją prac ich zakończenie w przypadku braku możliwości wykonania całego zakresu zleconych prac.
3. Po zakończeniu prac w wydzielonym obszarze robót, Wykonawca jest obowiązany:
  - 1) zgłosić w sposób udokumentowany osobom o których mowa w ust.2 zakończenie prac celem ich odebrania,
  - 2) usunąć wszystkie wykorzystywane przy pracach materiały, narzędzia oraz sprzęt i odpady, uporządkować teren wykonywanych prac,
  - 3) przywrócić wymagany stan pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy bezpieczeństwa pożarowego oraz ochrony środowiska,
  - 4) po przyjęciu przez przedstawiciela Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia, lub obiekty obszaru robót, zlikwidować wszystkie zastosowane oznaczenia, wygradzenia oraz inne zabezpieczenia obszaru robót.
4. Obowiązkiem specjalisty technicznego ze strony Elektrowni lub innego pracodawcy eksploatującego powierzone urządzenia lub obiekty odpowiedzialnego za realizację umowy z Wykonawcą lub za zlecenie i nadzór nad realizacją prac jest:
  - 1) sprawdzenie, czy przekazywany przez Wykonawcę obszar robót spełnia kryteria określone w ust. 1 oraz ust. 3 pkt.2) i 3) i jeżeli nie ma zastrzeżeń:
  - 2) ustalenie z Wykonawcą i odpowiedzialnym za przygotowanie obszaru robót terminu przyjęcia obszaru robót od Wykonawcy celem przekazania go obsłudze ruchowej lub eksploatującemu powierzone urządzenia lub obiekty tam gdzie ma to zastosowanie
5. Czynności likwidacji obszaru robót należy przeprowadzić dopiero po ostatecznym przyjęciu obszaru robót od Wykonawcy potwierdzonym protokołem przekazania / przyjęcia obszaru robót.
6. Dokumentowanie czynności związanych z likwidacją obszaru robót należy prowadzić według zasad, jak dla polecenia pisemnego wykonania pracy.

DZIAŁ VII

ORGANIZACJA PRAC W POZOSTAŁYCH OBIEKTACH, TERENACH KTÓRYCH WŁAŚCICIELEM JEST ENEA ELEKTROWNIA POŁANIEC SPÓŁKA AKCYJNA

1. Przy organizacji i wykonywaniu prac na urządzeniach technicznych oraz w obiektach, pomieszczeniach lub terenach innych niż energetyczne należy stosować zasady organizacji prac określone w niniejszej instrukcji, chyba że zawarta umowa najmu lub dzierżawy stanowi inaczej.
2. Wymagania dotyczące kwalifikacji określone w niniejszej instrukcji dotyczące osób funkcyjnych w organizacji prac odnoszą się do osób zajmujących się eksploatacją urządzeń energetycznych.
3. Jeżeli odrębne przepisy wymagają zatrudnienia przy wykonywaniu prac z zakresu eksploatacji urządzeń i instalacji technicznych, o których mowa w niniejszym Rozdziale osób o odpowiednich uprawnieniach lub kwalifikacjach, to obowiązek zapewnienia tego wymogu spoczywa na odpowiedzialnym za eksploatację tych urządzeń i instalacji.

DZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej instrukcji tracą moc wszelkie wytyczne, instruktaże lub inne ustalenia lub uzgodnienia zatwierdzone przez prowadzącego eksploatację odnoszące się do zasad organizacji pracy określonych w niniejszej instrukcji.
2. W sprawach nieuregulowanych zapisami instrukcji obowiązują w szczególności postanowienia:
  - 1) Ustawy Kodeks pracy,
  - 2) Ustawy Prawo energetyczne,
  - 3) Ustawy Prawo budowlane,
  - 4) Ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

oraz:

- 5) aktów wykonawczych do ww. Ustaw określających wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu określonych prac, ochrony przeciwpożarowej oraz innych wymagań technicznych, a w szczególności:
  - a) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późniejszymi zmianami);
  - b) Rozporządzenia Ministra Energi z dnia 28 sierpnia 2019r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz. U. poz. 1830) z późniejszymi zmianami;
  - c) Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828, z późniejszymi zmianami);
  - d) Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej (Dz. U. 2010 Nr 138 poz. 931);
  - e) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 Nr 109 poz. 719 z późniejszymi zmianami);
  - f) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401);
  - g) Innych niż w/w przepisów określających zasady bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywanych prac.
  - h) Instrukcji eksploatacji urządzeń, instalacji energetycznych obowiązujących w Enea Elektrownia Połaniec S.A.
- 6) wewnętrzne akty normatywne obowiązujące w Elektrowni przekazywane Wykonawcom do stosowania podczas wykonywania prac oraz instrukcje lub wytyczne opracowane przez Wykonawców i zatwierdzone do stosowania na terenie Elektrowni.

DZIAŁ IX

WYKAZ DOKUMENTÓW ZWIĄZANYCH DO INSTRUKCJI

Nr Dokumentu	Treść dokumentu
Dokument związany nr 1	Zasady odłączania i zabezpieczenia źródeł niebezpiecznych energii z wykorzystaniem systemu Lock Out/ Tag Out (LOTO) w Elektrowni.
Dokument związany nr 2	Wymagania dla Wykonawców realizujących prace na rzecz Elektrowni, zasady wyznaczania koordynatorów, ich obowiązki i uprawnienia oraz obowiązki pracowników Elektrowni przy zlecaniu prac Wykonawcom.

Dokument związany nr 3	Podstawowe zasady obowiązujące podczas wykonywania prac przy urządzeniach energetycznych.
Dokument związany nr 4	Ogólne zasady obowiązujące podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych lub niebezpiecznych.
Dokument związany nr 5	Wykaz osób upoważnionych do pełnienia w procesie organizacji prac funkcji poleceńodawcy oraz zlecającego.
Dokument związany nr 6	Wykaz stanowisk pracy i osób na nich zatrudnionych upoważnionych do pełnienia w procesie organizacji prac funkcji koordynującego.
Dokument związany nr 7	Wykaz stanowisk pracy i osób na nich zatrudnionych upoważnionych do pełnienia w procesie organizacji prac funkcji dopuszczającego.
Dokument związany nr 8	Wykazy prac: 1) Eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych, dla wykonania, których wymagane jest polecenie pisemne wykonania pracy; 2) Dla wykonania, których wymagane jest zlecenie wykonania pracy; 3) Pomocniczych przy urządzeniach energetycznych; 4) Dla których powinna być opracowana instrukcja organizacji robót; 5) Które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby w celu zapewnienia asekuracji
Dokument związany nr 9	Opis procesu wydawania poleceń pisemnych wykonania pracy, przygotowania i likwidacji strefy pracy, przerw w pracy oraz wydawania zleceń wykonania pracy w ramach systemu SAP
Dokument związany nr 10	Opis procesu wydawania, rejestrowania i przekazywania poleceń pisemnych oraz zleceń wykonania pracy poza systemem SAP
Dokument związany nr 11	Wzór Rejestru prowadzonych prac, oraz zasady jego prowadzenia.
Dokument związany nr 12	Wzór Książki przygotowania i likwidacji strefy pracy.
Dokument związany nr 13	Wzór Karty informacyjnej o zagrożeniach.
Dokument związany nr 14	Wzór Karty zagrożeń i doboru środków ochronnych przed zagrożeniami.
Dokument związany nr 15	Wzór Karty pomiarów gazów i temperatury.
Dokument związany nr 16	Wytyczne do opracowania Instrukcji organizacji robót, sposobu ich rejestracji oraz przekazania Wykonawcom obszaru robót.
Dokument związany nr 17	Wykaz prac, dla których wymagane jest sporządzenie Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia oraz Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót Budowlanych.